

YETKİLİ MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ BELİRLENMESİ VE BELGELENDİRİLMESİNE İLİŞKİN KANUN TASARISI (TMMOB TARAFINDAN HAZIRLANAN TASLAK) 28.02.2005

Mehmet SOğANCI

BİRİNCİ BÖLÜM AMAÇ, KAPSAM, DAYANAK VE TANIMLAR

Amaç

Madde 1 - Bu Kanunun amacı, mühendis, mimar ve Şehir plancılarının ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili uygulama ve denetimin yapılabilmesi için; uzmanlık alanı ve yetkili üyeliğin tanımlanması, yetkili üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmaları, yaptıkları işler ile tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının Meslek Odalarıncı belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde yetkili üyelerin kamuoyuna önerilmesinin sağlanmasıdır.

Kapsam

Madde 2 - Bu Kanun, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne bağlı Odalara kayıtlı mühendis, mimar ve Şehir plancılarının meslek alanlarına yönelik, toplumun gereksinimlerini karşılamak doğrultusunda araştırma, inceleme, planlama, projelendirme, tasarımı, raporlama, bilirkişilik, denetim, danışmanlık, eğitim, uygulama ve teknik sorumluluğu üstlenme işlevleri kapsamında olan ve uzmanlık gerektiren hizmetler için yetkili üyelerin saptanması, eğitimi ve belgelendirilmesi esaslarını kapsar.

Dayanak

Madde 3 - Bu Kanun 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu Kanunda geçen;

- a) TMMOB : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğini,
- b) Oda : TMMOB'ne bağlı Odaları,
- c) Üye : Oda üyesini
- d) MİSEM : Oda bünyesinde oluşturulan Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezini,
- e) Uzmanlık : Belli bir iş için gerekli özel bilgi, deneyim veya beceriyi,
- f) Uzmanlık Alanı : Odanın, öğrenim programları, uygulama alanları, mesleki ve bilimsel gelişmeler, ülkenin teknolojik durumu, kamuoyunun ve üyelerinin istemleri dikkate alarak ve gerektiğinde oluşturacağı mesleki ve bilimsel kurullara danışarak belirleyeceği mesleki uzmanlık konularını,
- g) Yetkili Üye : Uzmanlık gerektiren hizmetlerde çalışan ve ilgili Oda tarafından belgelendirilen, meslek bilgisini ve deneyimini ülke ve toplum yararına sunan, çalışmalarını meslek etiği kurallarından ayrılmadan sürdüren mühendis, mimar veya şehir plancısı üyeyi,
- h) Belge : Yetkili mühendis, mimar veya şehir plancısı belgesini

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

UZMANLIK KONULARININ BELİRLENMESİ VE DUYURULMASI

Uzmanlık Konularının Belirlenmesi

Madde 5 - Oda, üretilen ürün ya da hizmetlerde kamu yararına mesleki denetimin sağlanması konusunda mesleğin uzmanlık konularını ve uzmanlığın hangi koşullara göre belgelendirileceğini belirler. Oda Yönetim Kurulu, üyelerinin uzmanlık konuları ile belgelendirme esaslarını, TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunmak zorundadır.

Uzmanlık Konularının Duyurulması

Madde 6 - Oda, TMMOB Yönetim Kurulu tarafından onaylanan uzmanlık konularını ve belgelendirme esaslarını süreli yayınları aracılığıyla üyelerine duyurur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM MESLEK İÇİ EĞİTİM VE BELGELENDİRME

Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi

Madde 7 - Meslek içi eğitim, aşağıdaki esaslara göre düzenlenir;

- a) Uzmanlık konuları ile ilgili verilecek meslek içi eğitimler ve sınavlar Oda bünyesinde oluşturulacak MİSEM tarafından gerçekleştirilir.
- b) MİSEM çerçeve yönetmeliği TMMOB tarafından hazırlanır.
- c) Oda'ca oluşturulacak MİSEM sorumlusu, Oda Yönetim Kurulu tarafından görevlendirilecek üyedir.

- d) MİSEM, Odanın ilgili komisyonlarının görüş ve önerilerini alarak her uzmanlık konusu için ayrı olmak üzere eğitim ve sınav programı ile takvimini hazırlar ve Oda Yönetim Kurulunun onayına sunar.
- e) Oda Yönetim Kurulu tarafından onaylanan eğitim ve sınav programları ile takvimleri Odanın süreli yayınlarında duyurulur.
- f) Eğitim ve sınavların kimler tarafından gerçekleştirileceği, eğitmenler ile sınav komisyonlarına ödenecek ücretler, eğitimlere katılım ücreti ile eğitimlerin ve sınavların yapılacağı yerler Oda Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.
- g) Her eğitim ve sınav için; katılanların adı, soyadı, Oda sicil numarası, mesleği ve sınav sonuçlarını gösterir liste Oda arşivlerinde iki yıl süresince saklanır.

Belgelendirme İlkeleri

Madde 8 - Uzmanlık konuları ile belgelendirme ilkeleri şunlardır;

- a) Uzmanlık konuları Oda tarafından belirlendikten ve TMMOB Yönetim Kurulunca onaylandıktan sonra, Oda her uzmanlık konusu için belge verebilir.
- b) Oda tarafından belirlenen uzmanlık konuları ve belge alma koşullarını sağlayan veya bu koşulları yerine getiren üyelere, ilgili uzmanlık konusunda belge verilir.
- c) Belge alma koşulları her uzmanlık konusu için ayrı olmak üzere Oda tarafından belirlenir. Gerekli durumlarda Oda Yönetim Kurulu, belge alma koşullarını değiştirebilir. Bu durumda üyelerin kazanılmış hakları göz önünde bulundurulur.
- d) Belge sahibi üye, belgenin kullanımında Odanın alacağı kararlara uymak zorundadır.
- e) Belge ücretleri Oda Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.
- f) Oda Yönetim Kurulu hakkında herhangi bir nedenle soruşturma açılan belge sahibinin belgesini kullanması, soruşturma sonuçlanıncaya kadar geçici olarak durdurabilir.
- g) Belgenin iptalinde Oda ve TMMOB Disiplin Yönetmeliklerindeki esaslar geçerlidir.
- h) Oda merkezinde her uzmanlık konusu için ayrı olmak üzere belge sicil dosyası açılarak yetkili mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının sicilleri tutulur, onaylar işlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM DENETİM VE DİSİPLİN CEZALARI

Denetim

Madde 9 - Bu kanun kapsamında yapılan iş ve işlemler ilgili Oda ve TMMOB tarafından denetlenir.

Disiplin Cezaları

Madde 10 - Bu Kanuna aykırı hareket edenler hakkında TMMOB Disiplin Yönetmeliği hükümleri uygulanır ve gerekli cezalar verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM DEĞİŞİK VE SON HÜKÜMLER

Madde 11 - 27.01.1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"Ek Madde 5 - Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı Odalar; meslek alanlarına giren konularda uzmanlık dalları oluşturmaya, mühendis, mimar ve şehir plancılarının hizmet kalitesini yükseltmek amacıyla meslek içi eğitime ve sınava bağlı olarak yetkili mühendis, yetkili mimar veya yetkili şehir plancısı belgesi vermeye yetkilidir."

Madde 12 - 17.06.1938 tarihli ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Değişik Madde 7 - 1 nci maddede sayılan diploma ve belgelerden birine sahip olmayanlar Türkiye'de mühendis, mimar veya şehir plancısı unvanı ile çalışamazlar, bu unvanları kullanamazlar, imza atarak mesleklerini icra edemezler.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının uzmanlık gerektiren mühendislik ve mimarlık hizmetlerinde çalışabilmeleri için, 6325 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda belirtilen yetkili mühendis, yetkili mimar veya yetkili şehir plancısı belgesine sahip olmaları gereklidir.

Kamu ve özel bütün kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler; yapacakları veya yaptıracakları mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin önemi ve özelliğine göre yetkili mühendis, mimar veya şehir plancısı çalıştırır."

Madde 13 - 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 10. maddesi (b) fıkrası birinci bendine aşağıdaki ibare eklenmiştir.

"Mühendis, mimar ve şehir plancılarının, üyelikleri ile uzmanlık alanına bağlı olarak Yetkili mühendis/mimar/şehir plancısı belgeleri bağlı oldukları meslek odasından istenir."

Uygulama Yönetmelikleri

Madde 14 - Yetkili üyelerin belirlenmesi, belgelendirilmesi ve duyurulmasına ilişkin uygulama yönetmelikleri ilgili Oda tarafından kanunun yürürlük tarihinden itibaren üç ay içerisinde hazırlanır ve TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunulur.

Geçici Madde 1 - Bu kanunun yayımlanmasından önce Odalar tarafından TMMOB onayına sunulmuş Resmi Gazetede yayımlanmış benzer yönetmelikler, kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde bu kanuna uygun hale getirilir.

Geçici Madde 2 - Bu kanunun yayımlanmasından önce gerçekleştirilen eğitimlere katılarak belge almış yetkili üyelere, kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde başvurmaları halinde, Oda Yönetim Kurulu tarafından oluşturulacak komisyonun değerlendirmesine göre belge verilir.

Geçici Madde 3 - Bu kanunun yayımlanmasından önce belgelendirme yapan Odalar; uzmanlık konularını, belgelendirme koşullarını ve belgelendirdikleri üyelerinin listesini kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunar.

Yürürlük

Madde 15 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16 - Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde çok sayıda üniversitede farklı statüdeki çok sayıda fakültelerde mühendislik, mimarlık ve Şehir plancılığı eğitimi verilmektedir. Üniversitelerde mühendislik, mimarlık veya Şehir plancılığı eğitimi alan kişiler, mezun oldukları günden başlamak üzere, 3458 sayılı "Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun" hükümleri gereği, mühendislik, mimarlık veya Şehir plancılığı hizmeti verme hakkına sahip olmaktadırlar.

3458 sayılı Yasaya göre mühendis, mimar veya Şehir plancısı diploması alan herkesin, uygulamada herhangi bir deneyime sahip olmaksızın, bir anlamda, sınırsız mesleki yetki ile donatılması, hizmetin niteliği ve güvenirliği bakımından zaman zaman sakıncalar yaratabilmektedir. Benzer sorunla karşılaşan bir çok ülke, hizmetin verilmesi aşamasında oluşabilecek risklerin azaltılmasını sağlamak amacı ile çeşitli sistemleri uygulamaya sokmuşlardır.

Günümüzde bilim, teknoloji ve mühendislik uygulama alanlarındaki hızlı gelişim, üretim süreçlerinde varolan bileşenlerin kendilerini sürekli yenilemelerini ve geliştirmelerini zorunlu kılmaktadır. Varlık koşulu bu alanlardaki faaliyetlere bağlı olan mühendis, mimar ve Şehir plancılarının alanlarının gelişme ve geliŐtirilme düzeylerine hükmedecek nitelikte olması gerekmektedir. Örgün eğitim kurumlarında verilen eğitim zaman içinde atıl bilgi haline gelmekte ve yetersiz kalmaktadır. Eğitimi tamamlamış ve mühendis, mimar ve Şehir plancısı unvanını kazanmış kişiler zamanla ciddi bir sorunla karşı karşıya kalmaktadır. Bu yüzden, artan bilgi birikimine hızlı ulaşma, edinilen bilgi ve deneyimleri paylaşma ve üretim süreçlerinde değerlendirebilme becerisi için, sürekli bir meslek içi eğitim Şarttır. Böylesi bir meslek içi eğitim, mühendis, mimar ve Şehir plancılarının yasal rgt olan TMMOB ve bağlı Odalarının temel görevlerinden biridir.

Örgün eğitim kurumlarında verilen eğitim sonrası meslek sahibi olma ve unvan kullanmanın dışında, ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili uygulama ve denetimin yapılabilmesi için, uzmanlaşmaya gereksinim duyulmaktadır. Uzmanlık konuları ilgili Oda tarafından belirlenmeli ve eşgüdüm sorunu yaşanmaması için TMMOB Yönetim Kurulu tarafından onaylanmalıdır.

Mühendislik, mimarlık ve Şehir plancılığı çalışmalarında meslek alanlarına yönelik sürekli, yaygın ve kurumsallaşmış bir eğitim faaliyetinin gerekliliğinin kabul edilmesi nedeniyle, bu doğrultuda üyelerin meslek alanlarındaki gereksinimlerini ve uzmanlaşma taleplerini dikkate alarak, gelişen bilim ve teknoloji doğrultusunda, toplumun gereksinimlerini de gözeterek Odalar bünyesinde Meslek içi Sürekli Eğitim Merkezi (MİSEM) kurulmalıdır.

Uzmanlık alanlarının tanımı ve Odalar tarafından gerekli meslek içi eğitimin verilmesinin son adımı, her uzmanlık konusu için Odanın yetkili ye belgesi vermesi olmalıdır.

Kanun tasarısı, ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili uygulama ve denetimin yapılabilmesi için; uzmanlık alanı ve yetkili üyeliğin tanımlanması, yetkili üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmaları, yaptıkları işler ile tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının Meslek Odalarıncı belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde yetkili üyelerin kamuoyuna önerilmesini düzenlemektedir.

Kanun Tasarısı, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı Odalara kayıtlı mühendis, mimar ve Şehir plancılarının meslek alanlarına yönelik, toplumun gereksinimlerini karşılamak doğrultusunda araştırma, inceleme, planlama, projelendirme, tasarımı, raporlama, bilirkişilik, denetim, danışmanlık, eğitim, uygulama ve teknik sorumluluğu üstlenme işlevleri kapsamında olan ve uzmanlık gerektiren hizmetler için yetkili üyelerin saptanması, eğitimi ve belgelendirilmesinin ilkelerini kapsamaktadır.

Kanun Tasarısının hedefi; hizmetin kişi ve toplum yararına verilmesi, yanlış uygulamaların önlenmesi, kalite ve güvenilirliğin artırılması için; hizmetin uzmanlık alanlarına göre yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip olan kişilerce verilmesi, hizmetin verilme sürecinde hizmeti veren kişilerin mesleki ve meslek etiği açısından tam olarak denetlenmesi, bilginin hızla yenilenmesi gereksinimine uygun olarak hizmeti veren kişilerin çağdaş teknikleri izleyebilmelerine yönelik sürekli mesleki eğitim sürecine tabi tutulmalarının sağlanmasıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 - Bu Kanunun amacının; ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili uygulama ve denetimin yapılabilmesi için; uzmanlık alanı ve yetkili üyeliğin tanımlanması, yetkili üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmaları, yaptıkları işler ile tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının Meslek Odalarıca belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde yetkili üyelerin kamuoyuna önerilmesinin sağlanması olduğu belirtilmiştir.

Madde 2 - Bu Kanunun, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı Odalara kayıtlı mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarına yönelik, toplumun gereksinimlerini karşılamak doğrultusunda araştırma, inceleme, planlama, projelendirme, tasarım, raporlama, bilirkişilik, denetim, danışmanlık, eğitim, uygulama ve teknik sorumluluğu üstlenme işlevleri kapsamında olan ve uzmanlık gerektiren hizmetler için yetkili üyelerin saptanması, eğitimi ve belgelendirilmesi esaslarını kapsadığı belirtilmiştir.

Madde 3 - Bu Kanunun 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu hükümlerine dayanılarak hazırlandığı belirtilmiştir.

Madde 4 - Bu Kanunda sıkça geçen; TMMOB, Oda, Üye, MİSEM, Uzmanlık, Uzmanlık Alanı ve Yetkili Üye, belgenin tanımları verilmiştir.

Madde 5 - Odanın, mesleğin uzmanlık konularını ve uzmanlığın hangi koşullara göre belgelendirileceğini ve bu süreçte TMMOB'nin konumu açıklanmıştır.

Madde 6 - Uzmanlık konularının duyurulma şekli açıklanmıştır.

Madde 7 - Meslek içi eğitimin ilkeleri açıklanmıştır.

Madde 8 - Belgelendirme ile ilgili ilkeler açıklanmıştır.

Madde 9 - Bu kanun kapsamında yapılan iş ve işlemlerin ilgili Oda ve TMMOB tarafından denetleneceği belirtilmiştir.

Madde 10 - Bu Kanuna aykırı hareket edenler hakkında TMMOB Disiplin Yönetmeliği hükümlerinin uygulanacağı ve gerekli cezaların verileceği belirtilmiştir.

Madde 11 - 27.01.1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Hakkında Kanuna eklenen madde ile; Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı Odalar; meslek alanlarına giren konularda uzmanlık dalları oluşturmaya, mühendis, mimar ve şehir plancılarının hizmet kalitesini yükseltmek amacıyla meslek içi eğitime ve sınava bağlı olarak yetkili mühendis, yetkili mimar veya yetkili şehir plancısı belgesi vermeye yetkili kılınmıştır.

Madde 12 - 17.06.1938 tarihli ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunun 7 nci maddesinde yapılan değişiklikle; 3458 sayılı Yasanın birinci fıkrası sadeleştirilerek yeniden yazılmıştır. Maddeye eklenen ikinci fıkrası ile; mühendis, mimar ve şehir plancılarının uzmanlık gerektiren mühendislik ve mimarlık hizmetlerinde çalışabilmeleri için, 6325 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda belirtilen yetkili mühendis, yetkili mimar veya yetkili şehir plancısı belgesine sahip olmaları gerektiği belirtilmiştir. Maddeye eklenen üçüncü fıkra ile; kamu ve özel bütün kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerin, yapacakları veya yaptıracakları mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin önemi ve özelliğine göre yetkili mühendis, mimar veya şehir plancısı çalıştırması gerekliliği düzenlenmiştir.

Madde 13 - 4734 sayılı Kamu ihale kanununun 10. maddesi (b) fıkrası birinci bendine bir cümle eklenerek kamu ihale kanun ile bu kanun arasında paralellik sağlanılmaya çalışılmıştır.

Madde 14 - Uygulamada sorun olmaması amacıyla, yetkili üyelerin belirlenmesi, belgelendirilmesi ve duyurulmasına ilişkin uygulama yönetmeliklerinin ilgili Oda tarafından kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde hazırlanmasına yönelik bir düzenleme yapılmıştır.

Geçici Madde 1 - Bu kanunun yayımlanmasından önce Odalar tarafından TMMOB onayına sunulmuş Resmi Gazetede yayımlanmış benzer yönetmeliklerin, kanunun yürürlük tarihinden altı ay içerisinde bu kanuna uygun hale getirilmesine yönelik bir düzenleme yapılmıştır.

Geçici Madde 2 - Bu kanunun yayımlanmasından önce gerçekleştirilen eğitimlere katılarak belge almış yetkili üyelere, kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde başvurmaları halinde, Oda Yönetim Kurulu tarafından oluşturulacak komisyonun değerlendirmesine göre belge verileceği belirtilerek, hak kaybı oluşmamasına yönelik bir düzenleme yapılmıştır.

Geçici Madde 3 - Bu kanunun yayımlanmasından önce belgelendirme yapan Odaların, uzmanlık konularını, belgelendirme koşullarını ve belgelendirdikleri üyelerinin listesini kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunması gerektiği belirtilerek, TMMOB'nin kanunun uygulanmasında eşgüdüm görevini etkin yerine getirmesine yönelik bir düzenleme yapılmıştır.

Madde 15 - Kanunun yürürlük maddesidir.

Madde 16 - Kanunun yürütme maddesidir.

TMMOB MESLEK İÇİ EĞİTİM VE BELGELENDİRME YÖNETMELİĞİ

14 Aralık 2004 tarihli ve 25670 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Amaç

Madde - 1 Bu Yönetmeliğin amacı, ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili denetimin yapılabilmesi, yetkili üyelerin tanımlanması, üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmalarına yaptıkları işlere ve tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının Odalarca belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde yetkili üyelerin kamuoyuna önerilmesinin sağlanmasıdır.

Kapsam

Madde - 2 Bu Yönetmelik, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı odalara kayıtlı mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarına yönelik, toplumun gereksinimlerini karşılamak doğrultusunda araştırma, inceleme, projelendirme, tasarım, raporlama, eğitim, uygulama ve teknik sorumluluğu üstlenme işlevleri kapsamında olan ve uzmanlık gerektiren hizmetler için yetkili üyelerin saptanması, eğitimi ve belgelendirilmesi esaslarını kapsar.

Dayanak

Madde - 3 Bu Yönetmelik; 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 39 uncu maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde - 4 Bu Yönetmelikte geçen;

- TMMOB : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğini,
- Oda : TMMOB'ne bağlı Odaları,
- MİSEM : Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezini ifade eder.

Uzmanlık Konuları ve Uzmanlık Konularının Belirlenmesi

Madde - 5 Oda, öğrenim programlarını, uygulama alanlarını, mesleki bilimsel gelişmeleri, ülkenin teknolojik durumunu, kamuoyunun ve üyelerinin istemlerini dikkate alarak ve gerektiğinde oluşturacağı mesleki-bilimsel kurullara danışarak, üretilen ürün ya da hizmetlerde kamu yararına mesleki denetimin sağlanması konusunda mesleğin uzmanlık konularını ve uzmanlığın hangi koşullara göre belgelendirileceğini belirler.

Oda Yönetim Kurulu, üyelerinin uzmanlık konuları ile belgelendirme esaslarını, TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunmak zorundadır. TMMOB Birliği Yönetim Kurulu tarafından onaylanan uzmanlık konuları ve belgelendirme esasları üyeye Odaca duyurulur.

Uzmanlık Konuları ile İlgili Belgelendirme

Madde - 6 Uzmanlık konuları ile ilgili belge aşağıdaki esaslara göre verilir :

- Oda tarafından belirlenen uzmanlık konuları ve belge alma koşullarını sağlayan ya da bu koşulları yerine getirecek üyelere ilgili uzmanlık konusunda belge verilir.
- Belge alma koşulları her uzmanlık konusu için ayrı olmak üzere Oda tarafından belirlenir. Gerekli durumlarda Oda Yönetim Kurulu, belge alma koşullarını değiştirebilir. Bu durumda üyelerin kazanılmış hakları göz önünde bulundurulur.
- Belge sahibi, belgenin kullanımında Oda'nın alacağı kararlara uymak zorundadır.
- Belge ücretleri Oda Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.
- Oda Yönetim Kurulu hakkında herhangi bir nedenle soruşturma açılan belge sahibinin belgesini kullanmayı, soruşturma sonuçlanıncaya kadar geçici olarak durdurabilir.
- Belgenin iptalinde Disiplin Kurulu Yönetmeliklerindeki esaslar geçerlidir.
- Oda merkezinde her uzmanlık konusu için ayrı olmak üzere belge sicil dosyası açılarak mühendislerin/mimarların sicilleri tutulur, onaylar işlenir.
- Oda'ca belirlenen ve TMMOB Yönetim Kurulunca onaylanan her uzmanlık konusu için Oda'ca belge alma koşulları belirlenir.

Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi

Madde - 7 Meslek içi eğitim, aşağıdaki esaslara göre düzenlenir :

- Uzmanlık konuları ile ilgili verilecek meslek içi eğitimler ve sınavlar Odaca oluşturulacak Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi (MİSEM) tarafından gerçekleştirilir.
- MİSEM sorumlusu Oda Yönetim Kurulu tarafından görevlendirilecek üyedir.
- MİSEM tarafından her uzmanlık konusuna ayrı olmak üzere eğitim-sınav programı ve takvimi hazırlanır ve Oda Yönetim Kurulunun onayına sunulur. MİSEM meslek içi eğitim programını ve takvimini ilgili Oda komisyonlarının görüş ve önerilerini alarak hazırlar.
- Oda Yönetim Kurulu tarafından onaylanan eğitim-sınav programları ve takvimleri Oda süreli yayınlarında duyurulur.
- Eğitim ve sınavların kimler tarafından gerçekleştirileceği, eğitmenler ile sınav komisyonlarına ödenecek ücretler ve eğitimlere katılım ücreti Oda Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.
- Eğitimlerin ve sınavların yapılacağı yerler Oda Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.
- Her eğitim ve sınav için; katılanların adı, soyadı, Oda sicil numarası, mesleği ve sınav sonuçlarını gösterir liste Oda arşivlerinde iki yıl süresince saklanır.

Geçici Madde - 1 Bu Yönetmeliğin yayımlanmasından sonra 90 gün içerisinde belgelendirme yapan Odalar uzmanlık konularını ve belgelendirme koşullarını TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunmakla yükümlüdür.

Geçici Madde - 2 Bu Yönetmeliğin yayımlanmasından önce Oda'larca Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği onayına sunulmuş Resmî Gazete'de yayımlanmış benzer yönetmelikler, 90 gün içerisinde bu Yönetmeliğe uygun hale getirilir.

Yürürlük

Madde - 8 Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde - 9 Bu Yönetmelik hükümlerini Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu yürütür.

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI UZMANLIK VE BELGELENDİRME YÖNETMELİĞİ

22.11.2001 tarih ve 24591 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili denetimin yapılabilmesi için ön koşul olan uzman üyelerin tanımlanması, üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmalarına, yaptıkları işlere ve tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının Makina Mühendisleri Odası tarafından belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde uzman üyelerin kamuoyuna önerilmesinin sağlanmasıdır.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, Makina Mühendisleri Odasına kayıtlı Makina, Endüstri-Sanayi, İşletme, Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendislerinin meslek alanlarına yönelik, toplumun gereksinimlerini karşılamak doğrultusunda araştırma, inceleme, projelendirme, tasarım, raporlama, eğitim, uygulama ve teknik sorumluluğu üstlenme gibi uzmanlık gerektiren Makina, Endüstri-Sanayi, İşletme, Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendisliği hizmetleri için uzman üyelerin saptanması ve belgelendirilmesi kurallarını kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik; 6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Kanunu hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

Madde 4- Bu Yönetmelikte ;

- Belge: Uzman mühendis belgesi ve/veya mühendis yetki belgesi
- Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Makina Mühendisleri Odası "ODA",
- Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Makina Mühendisleri Odasına bağlı Şube "Şube"
- Oda Yönetim Kurulu "OYK",

olarak tanımlanmıştır.

Uzmanlık Konuları ve Uzmanlık Konularının Belirlenmesi

Madde 5- ODA mühendislik dalları öğrenim programları, Makina, Endüstri-Sanayi, İşletme, Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendisliği uygulama alanlarını, mesleki bilimsel gelişmeleri, ülkenin teknolojik durumunu, kamuoyunun ve üyelerinin istemlerini dikkate alarak ve gerektiğinde oluşturacağı mesleki-bilimsel kurullara danışarak, üretilen ürün veya hizmetlerde kamu yararına mesleki denetimin sağlanması konusunda uzmanlık konularını ve uzmanlığın hangi koşullara göre belgelendirileceğini belirler ve üyelerine duyurur.

Uzmanlık Konuları İle İlgili Belgelendirme

Madde 6- Belgelendirme esasları aşağıda sayılmıştır.

- ODA tarafından belirlenen uzmanlık konuları ve belge alma koşullarını sağlayan veya bu koşulları yerine getirecek üyelere ilgili uzmanlık konusunda belge verilir.
- Belge alma koşulları her uzmanlık konusu için ayrı olmak üzere ODA tarafından belirlenir. Gerekli durumlarda, OYK belge alma koşullarını değiştirebilir. Bu durumda Oda Yönetim Kurulu üyelerin kazanılmış haklarını göz önünde bulundurur.
- Belge sahibi, belgenin kullanımında Odanın alacağı kararlara uymak zorundadır.
- Belge ücretleri OYK tarafından belirlenir.
- Oda Yönetim Kurulu hakkında herhangi bir nedenle soruşturma açılan belge sahibinin belgesini kullanmayı soruşturma sonuçlanıncaya kadar geçici olarak durdurabilir.
- Belge iptalinde Oda Ana Yönetmeliğinin 46 ncı maddesindeki hususlar geçerlidir.
- (03/09/2004 tarih ve 25572 sayılı Resmi Gazetede değişiklik ile)
- Oda merkezinde her uzmanlık konusu için ayrı olmak üzere Belge Sicil Dosyası açılarak mühendislerin sicilleri tutulur, onayları işlenir. Ayrıca her Şubede, benzer dosyalarda Şubeye bağlı mühendislerin sicilleri tutulur.

Meslek İçi Eğitim Merkezi

Madde 7- Uzmanlık konuları ile ilgili verilecek meslek içi eğitimler ve sınavlar Makina Mühendisleri Odası Meslek İçi Eğitim Merkezi (MİEM) tarafından gerçekleştirilir.

- MİEM sorumlusu OYK tarafından görevlendirilecek Sekreter Yardımcısı veya Oda Müdürü veya Oda teknik görevlisidir.
- MİEM tarafından her uzmanlık konusuna ayrı olmak üzere eğitim-sınav programı ve takvimi hazırlanır ve Oda Yönetim Kurulunun onayına sunulur. MİEM meslek içi eğitim programını ve takvimini Şubelerin ve ilgili merkezi komisyonların görüş ve önerilerini alarak hazırlar.
- OYK tarafından onaylanan eğitim-sınav programları ve takvimleri Oda ve Şube süreli yayınlarında duyurulur.
- Eğitim ve sınavların kimler tarafından gerçekleştirileceği, eğitmenler ile sınav komisyonlarına ödenecek ücretler ve eğitimlere katılım ücreti OYK tarafından belirlenir.
- Eğitimlerin ve sınavların yapılacağı yerler OYK tarafından belirlenir.
- Her eğitim ve sınav için; katılanların adı, soyadı, Oda sicil numarası, mesleği ve sınav sonuçlarını gösterir liste ODA arşivlerinde iki yıl boyunca saklanır.

Yürürlük

Madde 8- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 9- Bu Yönetmelik hükümlerini Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu yürütür.

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI MEKANİK TESİSAT UZMANLIK VE BELGELENDİRME YÖNETMELİĞİ

22.11.2001 tarih ve 24591 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmelik ülke ve toplum yararları doğrultusunda kaliteli, sağlıklı, konforlu, güvenli ve ekonomik yapıların gerçekleştirilmesi amacıyla, mekanik tesisat hizmetlerinin üretilmesinde ve denetlenmesinde görev alacak ulusal ve uluslar arası bilimsel çalışmaları ve yeni gelişmeleri takip eden, mesleki etik kurallarına uygun olarak çalışacak Oda üyesi makina mühendislerine TMMOB Makina Mühendisleri Odası tarafından mekanik tesisat hizmetleri alanında uzmanlık belgeleri verilmesi esaslarını ve koşullarını düzenler.

Kapsam ve Dayanak

Madde 2- Bu Yönetmelik mekanik tesisat hizmetlerini gerçekleştirecek makina mühendislerinin uzmanlıklarının Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Makina Mühendisleri Odası tarafından belgelendirilmesi koşullarını ve esaslarını kapsar. Bu Yönetmelik, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

Madde 3- Bu Yönetmelikte;

- a) Mekanik tesisat alanında bilgi ve deneyime sahip, bu konuda açılmış sınavlarda başarılı olmuş, Oda üyesi makina mühendisi “uzman mühendis”,
- b) TMMOB Makina Mühendisleri Odası “ODA”,
- c) Oda Yönetim Kurulu “OYK”,
- d) Şube Yönetim Kurulu “ŞYK”,
- e) Serbest Müşavir Mühendis “SMM”

olarak tanımlanmıştır.

Mekanik Tesisat Hizmet Alanları

Madde 4- Mekanik tesisat hizmetleri:

- a) Isı yalıtımı
- b) Sıhhi tesisat
- c) Isıtma tesisatı
- d) Asansör avan proje hazırlama
- e) Klima tesisatı
- f) Havalandırma tesisatı
- g) Kızgın su tesisatı
- h) Buhar tesisatı
- i) Gaz (doğal gaz, havagazı, LPG) tesisatı
- j) Basıncılı hava tesisatı
- k) Sanayi tipi mutfak, çamaşırhane tesisatı
- l) Soğutma tesisatı
- m) Yüzme havuzu ve filtrasyon tesisatı
- n) Medikal gaz tesisatı
- o) Otomatik kontrol tesisatı
- p) Aritma tesisatı

ve bu gibi konularda gerçekleştirilen tasarım, uygulama, denetim ve kontrol hizmetleridir.

Mekanik Tesisat Hizmetleri Uzman Mühendis Belgesi

Madde 5- Bu belge “mekanik tesisat mühendisliği” alanında ve aşağıda belirtilen “dar kapsamlı mekanik tesisat mühendisliği” konularında verilir.

a) Mekanik Tesisat Uzman Mühendis Belgesi

Belge sahibi makina mühendisi sıhhi tesisat, ısı yalıtımı, ısıtma tesisatı başlıklarıyla tanımlanan mekanik tesisat hizmetlerini yapmaya yetkilidir. Bu belge sahibi makina mühendisi, uzmanlık kapsamını “dar kapsamlı mekanik tesisat uzman mühendis yetki belgeleri” olarak artırabilir. Belge örneği Ek 1’de verildiği gibidir.

b) Dar Kapsamlı Mekanik Tesisat Uzman Mühendis Yetki Belgesi

Dar kapsamlı mekanik tesisat uzman mühendis yetki belgesi konuları aşağıdaki gibidir :

- a) Doğalgaz tesisatı
- b) Asansör avan proje hazırlama
- c) Havuz tesisatı
- d) Sanayi tipi çamaşırhane tesisatı
- e) Sanayi tipi mutfak tesisatı
- f) Medikal gaz tesisatı
- g) Otomatik kontrol
- h) Klima tesisatı
- i) ızgın su tesisatı
- j) Basıncılı hava tesisatı
- k) Buhar tesisatı
- l) Soğutma tesisatı
- m) Arıtma tesisatı
- n) Havagazı tesisatı
- o) LPG tesisatı
- p) Havalandırma tesisatı

Yukarıda belirtilen konuların bir veya birkaçında belge sahibi makina mühendisi, belgede belirtilen konu veya konularda mekanik tesisat hizmetlerini yapmaya yetkilidir.

Yukarıda tanımlanan “Dar Kapsamlı Mekanik Tesisat Uzman Mühendis Yetki Belgesi” konuları günün gelişen koşullarına uygun olarak ODA tarafından artırılabilir.

Uzman Mühendis Belgelendirme Koşulları

Madde 6- Mekanik Tesisat Uzman Mühendis Belgesi almak için ODA üyesi olan makina mühendisleri başvurabilirler. Uzman mühendis belgelerinin geçerlilik süresi her yıl onaylanmak kaydıyla alındığı tarihten itibaren 5 yıldır. Belgelerin yıllık onaylarında, belgenin geçerliliğini sürdürebilmesi için belge sahibi Mekanik Tesisat Hizmetleri Uzmanlık ve Belgelendirme Kurulu tarafından belirlenen meslek içi eğitimleri tamamlamak zorundadır. Gerekli meslek içi eğitimi tamamlayamayan belge sahibinin belgesi yukarıda tanımlanan koşulu sağlayıncaya kadar geçerliliğini yitirir. Bu durum ODA tarafından ilgili birimlere bildirilir.

A) Mekanik Tesisat Uzman Mühendis Belgelendirme Koşulları Aşağıda Belirtilmiştir.

- 1) ODA tarafından merkezi düzeyde açılan yapı üretim sürecinde geçerli olan yasalar, KHK'ler, tüzük, yönetmelik ve genelgeler konularında bilgilendirme seminerlerine katılmış olmak.
- 2) Mekanik tesisat uzman mühendis belgesi için ısı yalıtımı, sıhhi tesisat, ısıtma tesisatı konularında en az bir yıl süre ile tasarım-uygulama deneyimi kazanmış olmak.
- 3) ODA tarafından merkezi düzeyde açılan sınavlara katılmak ve başarılı olmak.

B) Dar Kapsamlı Mekanik Tesisat Uzman Mühendis Belgelendirme Koşulları Aşağıda Belirtilmiştir:

1. Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (b) bendinde tanımlanan alanlarda ODA tarafından Meslek İçi Eğitim Merkezi (MİEM) aracılığıyla merkezi düzeyde açılan eğitim programlarına katılmış olmak,
2. ODA tarafından yukarıdaki konularla ilgili olarak merkezi düzeyde açılan sınavlara katılmak ve başarılı olmak.

Mekanik Tesisat Hizmetleri Uzmanlık ve Belgelendirme Kurulu

Madde 7- Mekanik Tesisat alanında uzmanlık belgesi almak isteyen makina mühendislerinin başvurularını değerlendirerek, OYK'nın karar alma sürecini hazırlayan, bu yönetmelikle ilgili düzenlemeler hakkında OYK'ya görüş ve öneriler sunan, mekanik tesisat uzmanlık belgelerine ait gerçekleştirilecek sınavların hazırlıklarını, gerçekleştirilmesini ve değerlendirmesini yapan, OYK kararı ile oluşturulan süreli bir kuruldur.

ODA Mekanik Tesisat Hizmetleri Uzmanlık ve Belgelendirme Kurulu, OYK kararı ile bir OYK üyesinin başkanlığında mekanik tesisat uzman mühendis belgesi alma koşullarına sahip ODA üyeleri arasından iki yıllık çalışma dönemi için belirlenir. Kurul üye sayısı 7 kişidir. Kurul Odanın yazılı çağrısı ile toplanır. Kurulda kararlar oy çokluğuyla alınır. Kurul üyesinin kuruldan ayrılması durumunda OYK en geç bir ay içerisinde yeni üyenin atamasını yapar.

OYK tarafından kurul oluşumunda Şubelerin önerileri de dikkate alınarak yukarıdaki koşullara uyulması kaydıyla Bayındırlık ve İskan Bakanlığı temsilcisi, sektörle ilgili uzmanlık dernekleri temsilcisi ve üniversitelerden temsilcilerin yer alması gözetilir.

Mekanik Tesisat Hizmetleri Uzmanlık ve Belgelendirme Kurulunun Görevleri aşağıda belirtilmiştir:

- Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde yer alan mekanik tesisat hizmetleri konularında meslek içi eğitim, kurs ve seminerleri programlamak ve bu programlara ilişkin esasları belirlemek.,
- Tasarım ve uygulama deneyim sürelerine ilişkin esasları belirlemek,
- Uzman Mühendis Belgesi sınav komisyonları oluşturulmasına yönelik çalışma esaslarını belirlemek, komisyon üyeleri hakkında OYK'ya önerilerde bulunmak,
- Uzman Mühendis Belgelendirme sürecinde oluşabilecek itirazları değerlendirmek ve sonuçlandırmak,
- Uzmanlık ve belgelendirme çalışmalarının gelişmesine ilişkin önerileri almak, değerlendirmek, geliştirmek, ilgili mevzuatın geliştirilmesine yönelik katkıda bulunmak.

Uzman Mühendis Belgelendirme Sınav Komisyonları

Madde 8- Mekanik Tesisat Hizmetleri Uzmanlık ve Belgelendirme Kurulunca önerilen ve OYK'nın atayacağı Mekanik Tesisat Uzman Mühendis Sınav Komisyonu, uzman mühendis belgesine sahip, Dar Kapsamlı Mekanik Tesisat Uzman Mühendis Sınav Komisyonu ise ilgili konuda uzman mühendis yetki belgesine sahip en az 3 kişiden oluşur. Sınav sorularının belirlenmesi, sınavın hazırlanması, gerçekleştirilmesi ve değerlendirilmesi komisyon tarafından yerine getirilir.

Uzman Mühendislik Belgelendirme Sınavları

Madde 9- Uzman mühendis belgelendirme sınavları bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde tanımlanan uzman mühendis belgelerini almak için başvuran makina mühendislerine istekte buldukları konu veya konularda uzman mühendis belgesi verilmek üzere merkezi düzeyde gerçekleştirilen sınavlardır.

Mekanik tesisat uzman mühendis belgesi için ODA yılda en az iki sınav gerçekleştirir. Sınavlar en geç 3 ay önceden, mekanik tesisat uzman mühendis belgesi sınav konuları ve sınav tarihiyle birlikte ODA yayın organları aracılığı ile ODA üyelerine duyurulur.

Her bir uzman mühendis belgesi sınavı için başarı notu 100 üzerinden 70'dir. Her bir uzman mühendis belgesi sınav soruları ve yanıtları belirli sürelerle ODA yayın organlarında yayınlanır. Sınav katılım ve belge ücretleri OYK tarafından belirlenir.

Diğer Konular

Madde 10-

- a) Uzman mühendis belgesi almak üzere başvuruların deneyim kazanmak üzere çalışma yaptıkları iş yerlerinde uzman mühendis belgesine sahip en az bir makina mühendisi çalışması zorunludur.
- b) Uzman mühendis adayları deneyim çalışmasına başlamadan önce çalışacakları işyerlerini ve o kuruluşteki uzman mühendis isimlerini ODA'ya bildirir.
- c) Uzman mühendis belgesine sahip olmayan makina mühendisleri mekanik tesisat konusunda SMM belgesine sahip olamaz. Uzman mühendisin uzman olduğu konular SMM belgesinde de tanımlanır.
- d) Mekanik tesisat uzman mühendis belgesine sahip ODA üyeleri sadece uzman olduğu tesisat konularındaki mekanik tesisat hizmetlerini yerine getirmeye yetkilidir. Uzman olmadıkları konularda çalışamazlar.
- e) Bu Yönetmelikte yer almayan hususlarda, TMMOB Makina Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliği ve TMMOB Makina Mühendisleri Odası Uzmanlık ve Belgelendirme Yönetmeliği hükümleri geçerlidir. (03/09/2004 tarih ve 25572 sayılı Resmi Gazetede değişiklik ile)

Geçici Madde 1- Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce dar kapsamlı mekanik tesisat konularında ODA tarafından düzenlenen kurslar ve yapılan sınavlar sonucu mühendis yetki belgesi almış olanlar ile adı geçen hizmetleri yürüttükleri için kazanılmış hak olarak kurslara katılmadan bu belgeleri almış olanların belgeleri bu yönetmelik kapsamında geçerlidir.

Geçici Madde 2- Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ODA üyesi Makina Mühendisleri deneyim şartı aranmaksızın bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (a) bendinde belirtilen uzman mühendis belgelerini almak üzere 3 yıl süreyle sınavlara girme hakkına sahiptir. Bu madde 30 Haziran 2003 yılında kendiliğinden yürürlükten kalkar.

Yürürlük

Madde 11- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 12- Bu Yönetmelik Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu tarafından yürütülür.

**T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı
ANKARA**

30.12.2004

Sayı: B.09.0.YFK.0.00.00.00/6/1-1496

Konu: Yetkin Teknik Eleman Kanunu Hazırlanması

**T.M.M.O.B.
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ'NE**

Bilindiği üzere, 29-30 Eylül-1 Ekim 2004 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen "Deprem Şurası" sonunda, yayınlanan Sonuç Bildirgesi'nde yapılması kararlaştırılan çalışmalar kapsamında, diploma sonrası mesleki deneyimi değerlendiren ve farklı nitelik ve ölçekteki uygulamalara göre yetkinlik kazanan Teknik Elemanların (Mühendis ve Mimarların) bu özelliklerini belirlemeye yönelik "Yetkin Teknik Eleman Kanunu" hazırlanması ve hayata geçirilmesi yer almaktadır.

Söz konusu Kanun Tasarısı Taslağının, Birliğiniz koordinatörlüğünde ilgili meslek odalarının katılımı ile hazırlanarak, yasalaşma sürecinin tamamlanması için Bakanlığımıza gönderilmesini rica ederim.

**Zeki ERGEZEN
Bakan**

**T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı
ANKARA**

11.04.2004

**Sayı: B.09.0.YFK.0.00.00.00/6/462
Konu: Yetkin Teknik Eleman Kanunu Taslağı**

..... **Bakanlığına/Kuruluşuna**

Bakanlığımızca 29 - 30 Eylül - 01 Ekim 2004 tarihleri arasında gerçekleştirilen Deprem Şurası sonrası yayınlanan Sonuç Bildirgesi uyarınca düzenlenen Eylem Planı kapsamında yer alan önemli konulardan biri olan "Yetkin Teknik Eleman Kanunu Taslağı" hazırlık çalışmalarına başlamış bulunmaktadır.

Bu kapsamda Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nce hazırlanan Kanun Taslağı'nın konuyla ilişkili olabilecek tüm kamu kurum ve kuruluşlarımızın görüş ve önerileri doğrultusunda yeniden ele alınmak suretiyle değerlendirilmesi düşünülmektedir.

Bu itibarla yazımız ekinde Genel ve Madde Gerekçeleri ile birlikte gönderilen Kanun Taslağı'nın bugüne kadar bu konuyla ilişkili yapılan çalışmalar da araştırılmak suretiyle incelenmesini müteakip, belirlenecek kapsamlı görüş ve önerilerin 16 Mayıs 2005 tarihine kadar Bakanlığımıza gönderilmesi hususunda;

Gereğini arz ve rica ederim.

**Zeki Ergezen
BAKAN**

EKİ
-Kanun Taslağı ile Genel ve Madde gerekçeleri (5 sayfa)
-Dağıtım listesi (1 sayfa),

ÖZGEÇMİŞ

Mehmet SOĞANCI

1958 Ladik doğumlu. İlk Orta Lise öğrenimini Aydın'da tamamladı. 1985 ODTÜ Makina Mühendisliği Bölümü mezunu. Mezuniyetinden itibaren tesisat alanında proje ve taahhüt faaliyeti gösteren firmalarda çalıştı. 1993 den beri ortağı da olduğu firmada profesyonel yöneticilik yapıyor. 1995-2002 yılları arasında Makina Mühendisleri Odası (MMO) Başkanlığında bulundu. 2004 Haziran ayından bu yana Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Yönetim Kurulu başkanlığı görevini de sürdürüyor. Evli, bir kızı var.

TBMM BAYINDIRLIK VE İMAR KOMİSYON ÜYESİ “YETKİN/YETKİLİ/UZMAN TEKNİK ELEMAN KANUNU VE TANINIRLILIK” PANELİ HAKKINDA ÖN GÖRÜŞLERİ

Nusret BAYRAKTAR

Öncelikle “Yetkin Teknik Eleman” yasa taslağı ile ilgili değerlendirmelere girmeden önce üç önemli hususun altını çizmek gerekirse;

Birincisi; Ülkemiz ve Bölgemizin önemli bir gerçeğı olan, deprem ve depreme karşı almamız gereken önlemler

İkincisi; (özellikle tesisat kongresi münasebetiyle ve tesisatçı olduğumuz için) Tesisat ve yalıtım

Üçüncüsü; Kaliteli imalat ve montaj

1- Deprem denince çok detaya girmek gerekir, örneğın deprem öncesi, deprem anı ve deprem sonrası şeklinde konuları tartışmak gerek ancak bu konulara girmemiz şu an imkânsız, sadece bu günkü konularımıza ilişkin birkaç hususa değinerek yetineceğiz.

Bir yapının yeterli deprem güvenliğine sahip olup olmadığı, o yapının bulunduğu konum ve bölge itibarıyla, geçerli olan deprem yönetmeliğı ile diğer yapı yönetmelikleri gereklerine ve teknik kurallara uygun olup olmadığına bakılarak değerlendirilir. Deprem yönetmeliklerinde çeşitli performans düzeyleri temel alınabilirse de, bu gün konut ve işyeri gibi özel olmayan binalar yaygın olarak benimsenen, deprem güvenliği anlayışı şöyle tanımlanabilir. Bir yapı hafif bir depremde hasar görmemelidir; orta şiddette bir depremde hasar görebilir; ancak bu hasar kolayca onarılır nitelikte olmalıdır. Şiddetli bir deprem de ise onarılamayacak kadar ağır hasar bile kabul edilebilir, ancak; bina göçmeden ayakta kalabilmeli ve can kaybına neden olmamalıdır. Burada sıkça kullanılan “yeterli deprem güvenliği”, deyimini bu tanımla algılanmalı, yeterli deprem güvenliğine sahip olduğu belirlenen bir binanın en şiddetli depremden bile hasarsız çıkması beklenmemelidir.

Yapıların deprem güvenliğine kavuşturulmasında atılacak ilk adım, kuşkusuz yeni yapılacak yapıların yürürlükte olan deprem yönetmeliğı kural ve koşulları ile tüm teknik gereklere uygun biçimde tasarlanması ve yapılmasının sağlanmasıdır. Doğal olarak her halükârda gerçekleşmesi gereken bu durumun, çeşitli alanlarda çok sayıda gelişmenin sağlanmasına bağlıdır.

Tabi ki bu gelişmelerin başında; Yetkin ve Etkin bir Yapı Denetimi Sistemi gereklidir. (bugün ki yapı denetimi sistemi değil) bu sistemin başarısı, sistemin iyi tasarlanmış olmasının yanı sıra, içinde görev alacak “teknik elemanların” iyi yetiştirilmiş sağlam değer yargılarına sahip kişiler olmalarına bağlıdır. Bir başka değışle “Teknik eleman Eğitimi” büyük önem taşımaktadır. Maalesef son yıllarda eğitsel altyapısı gerektiğı gibi hazırlanmaksızın, bir biri ardından açılan üniversitelerin pek çoğundan, teknik eleman yetiştiren bölümler vardır. Yeterli bir eğitim kadrosuna sahip olmayan bu bölümlerden, yeterli olmaktan uzak çok sayıda teknik eleman mezun olmaktadır. Ülkemizde meslek içi eğitimin yetersiz olması, meslek elemanlarının bir süre deneyim kazandıktan sonra bir sınavla yetkin eleman olabileceği sisteminin uygulanmaması, eksik ve hatta yanlış eğitim sistemi sonunda mezun olan bir genç ile, en deneyimli ve en yetkin meslektaşıyla aynı yetkilere sahip olması son derece yanlış bir anlayıştır.

Her türlü alt yapı ile donatılmış bile olsa, sayıca yeterli ve yetkin, eğitim kadrosu oluşturulmadan teknik eleman yetiştirilecek üniversiteler açılmamalı açılanlar bu değerlendirmeler çerçevesinde yeniden gözden geçirilmeli, özellikle teknik eleman yetiştiren bölümlerde azami hassasiyet gösterilmelidir. Gelişen ve değişen ülke ve dünya şartlarına uyum sağlayacak. AB kriterlerini de karşılayacak niteliklerde YÖK. Sistemi yenilenmelidir. Yeterli bilgi ve beceriden yoksun, lüzumsuz teknik eleman enflasyonunun önüne geçilmelidir.

Yetkin mühendis, yetkin mimar, yetkin şehir plâncısı vb. adlandırılan “yetkin meslek adamı” kavramı mutlaka hayata geçirilmelidir. Bu amaçla oluşturulacak sistem; belli bir çoğunluğu mutlu edecek kolaycı bir yaklaşımla değil, gerçekçi değerlendirmelere dayalı olmalı, verilen süreli yetkiler belirli aralıklarla değerlendirilmeli, başarıya bağlı olarak yenilenmelidir.

2- Tesisat ve Yalıtım; görsel ve güvenlik açısından binalardaki imalatların her konumu önemli olduğu kadar; işletme ve yaşam standartları açısından son derece önemli olduğuna inandığım, her türlü tesisat ve yalıtım (her türlü – ısı-ses-su vs.) çok daha önem arz etmektedir. Maalesef bu işlemlerin önemi; ne tasarımcılar, ne uygulayıcılar, ne işletmeciler nede mal sahipleri tarafından benimsenmiştir. Bir örnek verecek olursak; kaynaklarımızın büyük bir bölümünün dışa bağımlı enerjiye harcamak zorunda olan ülkemizde gerekli ısı yalıtımı ve enerji tasarrufu sistemi bilinçli bir şekilde kullanılmadığı için; Türkiye de yılda 3 milyar \$ Enerji tasarrufu potansiyelini kaybetmekteyiz (10 yılda 30 milyar \$ ne demek...) (detayı ek dosyada) diğer hususların detayı ayrı bir panel konusudur. Biz burada özellikle tesisat mühendisliğinin ve uygulanmalarının önemini bir kez daha altını çizerek gerekli tedbirlerin alınması hususunu hatırlatarak diğer konulara geçiyoruz.

3- Kaliteli imalat ve Montaj; Bu konuda özellikle Türkiye de uygulanan eksikliklerin başı gibi gözlemediğim; müteahhit, teknik eleman kalfa, usta, çırak v.b. hususların tamamındaki yetersizlikler eline keser, testere, mala alan, ben kalfayım ustayım vs. bir de uygulamada nasıl hemen köşeyi dönerim anlayışları... artık bu sistem bitmeli her konunun uzmanı yetiştirilmeli, sertifikasız hiçbir eleman çalıştırılmamalı, meslek öncesi ve meslek içi eğitimler hızlandırılarak artırılmalı her konuda, a dan z ye sertifikalı sisteme geçilerek kaliteli imalat ve montajların (uygulamaların) gerçekleşmesi sağlanmalı. (bu da ayrı bir panel konusu)

Özetle ; Meslek içi eğitimler geliştirilmeli, gerekirse zorunlu kılınmalıdır. Sadece bir görevin yerine getirilmesi anlayışı içinde düzenlenen kursların fazla yararlı olmadığı bilinmektedir. Bu kursların düzenli biçimde ve belirli içeriklerle uygulanması ve bir sınav yapılarak başarısının değerlendirilmesi sağlanmalıdır. Şu anda vatandaşların sahip oldukları anlayış ve büyük bir bölümünün sergiledikleri yaklaşım, yeni yapılacak yapılarda; deprem güvenliği sağlanmasında ve yapı denetimi sisteminin doğru işleminde büyük bir etkiye sahiptir. Eğer vatandaş bir evi satın alırken banyosunda ki fayans ve dekora gösterdiği hassasiyet kadar, binasının yeterli düzeyde depreme karşı güvenliğine dolayısıyla orda yaşayacak aile bireylerinin can güvenliğine aynı hassasiyeti gösterse, bunun için küçük sayılabilecek bedelleri ödemeye hazır olursa, yapı endüstrisi bu ihtiyaçları karşılar. Öte yandan vatandaş uzun dönemli çıkarını değil de kısa dönemli küçük çıkarlarını önemsemeyi sürdürürse, bu anlayış içinde güvensiz binaların üretilmesi de sürer gider ve yapı denetimi sisteminin yozlaştırılması da önlenemez.

Bütün gayretlerimiz çabalarımız ne için; insanımızın daha mutlu, daha huzurlu, güvenli kaliteli yaşam standartlarına kavuşması için. O halde vatandaşların bu konularda da doğru yaklaşımları benimsemelerine yönelik her türlü eğitim çalışmalarına ağırlık verilmeli ilkokullardan başlanarak, TV. Radyo ve basından en geniş bir şekilde yararlanarak, vatandaşları doğru bilgiler verilmeli özellikle deprem güvenliği konusuna kadercilikle değil, tarihi ve bilimsel gerçeklere dayalı akılcı bir yaklaşımla bakılması gerektiği anlatılmalıdır.

Bu çalışmalarda önceliklere özen gösterilmeli, yanıltıcı ve günü kurtarmaya yönelik değil, gerçekçi ve geleceği güvence altına almaya yönelik tedbirler alınmalıdır. Örneğin, dolapların duvara vidalanması kuşkusuz yararlıdır. Bunun yapılmış olması binaların depreme karşı güvenli olması gerekliliğini ortadan kaldırmaz. İkisi bir arada olursa bir anlam taşır.

Değerli arkadaşlar, yukarıda özetle işaretlemelelere çalıştığım; deprem kuşaklarıyla dolu ve depremlerle yaşamak zorunda olduğumuz ülkemizde; yetkin teknik elemanların, can ve mal güvenliği bakımından ne kadar önemli olduğunun, altını bir kez daha çizmek isterim. Bu itibarla; yetkili ve yetkin mühendis, mimar ve şehir plancılarının belirlenmesi ve belgelenmesine ilişkin TMMOB tarafından hazırlanan kanun taslağının genele gerekçesine ve bayındırlık bakanlığımıza, çeşitli kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütlerinden gelen görüş ve önerileri değerlendirildiğinde görüldüğü gibi, bu tür toplantılarımızın ve de tartışmalarla; değişik görüşlerin, değişik öneriler ışığında değişen ve gelişen bilim ve teknolojinin tüm imkânlarından azami ölçülerde yararlanılarak, daha güvenli yaşam standartlarını hazırlamaya katkı sağlayacağı muhakkaktır.

Genel değerlendirmeye bir göz atacak olursak; ülkemizde çok sayıda üniversitede farklı statüdeki çok sayıda fakültelerde, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı eğitimi verilmektedir. Bu eğitimleri alan kişiler, mezun oldukları günden başlamak üzere; 3458 sayılı mühendislik ve mimarlık hakkında kanun hükümleri gereği; mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmeti verme hakkına sahip olmaktadır.

3458 sayılı yasaya göre, mühendis, mimar veya şehir plancısı diploması alan herkesin, uygulamada herhangi bir deneyime sahip olmaksızın, bir anlamda sınırsız mesleki yetki ile donatılması hizmetin niteliği ve güvenilirliği bakımından zaman zaman sakıncalar yaratabilmektedir.

Benzer sorunla karşılaşan bir çok ülke, hizmetin verilmesi aşamasında oluşabilecek risklerin azaltılmasını sağlamak amacı ile çeşitli sistemleri uygulamaya sokmuşlardır.

Günümüzde bilim, teknoloji ve mühendislik uygulama alanlarındaki hızlı gelişim, üretim süreçlerin de varolan bileşenlerin kendilerini sürekli yenilemelerini ve geliştirmelerini zorunlu kılmaktadır. Varlık koşulu, bu alanlardaki faaliyetlere bağlı olan, mühendis, mimar ve şehir plancılarının alanlarının, gelişme ve geliştirme düzeylerine hükmedecek nitelikte olması gerekmektedir. Örgün eğitim kurumlarında verilen eğitim zaman içinde atıl bilgi haline gelmekte ve yetersiz kalmaktadır. Eğitimi tamamlamış ve mühendis, mimar ve şehir plancısı unvanını kazanmış kişiler zamanla ciddi bir sorunla karşı karşıya kalmaktadır. Bu yüzden artan bilgi birikimine hızlı ulaşma, edinilen bilgi ve deneyimleri paylaşma, üretim ve denetim süreçlerinde değerlendirebilme becerisi için sürekli bir meslek içi eğitim şarttır. Böylesi bir meslek içi eğitim, TMMOB ve bağlı odaların organizasyonu ve koordinasyonlarıyla, her branşın özelliklerine uygun niteliklerde oluşturulacak komisyonlar marifetiyle yapılması uygun olur kanaatindeyim.

Örgün eğitim kurumlarında verilen eğitim sonrası unvan kullanmanın dışında, ülke ve toplum yararları doğrultusunda, meslek alanları ile ilgili uygulama ve denetimin yapılabilmesi için uzmanlaşmaya gereksinim duyulmaktadır. Uzmanlık konuları ilgili oda tarafından belirlenmeli ve eşgüdüm sorunu yaşanmaması için TMMOB Yönetim Kurulu tarafından onaylanmalıdır.

Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı, çalışmalarında meslek alanlarına yönelik sürekli, yaygın ve kurumsallaşmış bir eğitim faaliyetinin gerekliliğinin kabul edilmesi nedeniyle, bu doğrultu da üyelerin meslek alanlarındaki gereksinimlerini ve uzmanlaşma taleplerini dikkate alarak, gelişen bilim ve teknoloji doğrultusunda, toplumun gereksinimlerini de gözetererek TMMOB'un koordinasyonu, odalar bünyesinde veya gerekli diğer kurumlarda meslek içi sürekli eğitim merkezi (MİSEM) kurulmalıdır.

Uzmanlık alanlarının tanımı ve odalar tarafından gerekli meslek içi eğitimin verilmesinin son adımı, her uzmanlık konusu için yetkili odanın, yetkili üye belgesi vermesi olmalıdır. Kanun tasarısı ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili uygulama ve denetimin yapılabilmesi için uzmanlık alanı ve yetkili üyeliğin tanımlanması, yetkili üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmalar yaptıkları işler ile tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının meslek odalarınca belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde yetkili üyelerin kamuoyuna önerilmesini düzenlemektedir.

Kanun tasarısı Türk Mühendis ve Mimar Odaları birliğine bağlı odalara kayıtlı, mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarına yönelik, toplumun ihtiyaçlarını karşılamak doğrultusunda araştırma, inceleme, planlama, projelendirme, tasarım, raporlarına bilirkişilik, denetim, danışmanlık, eğitim, uygulama ve teknik sorumluluğu üstlenme işlevleri kapsamında olan ve uzmanlık gerektiren hizmetler için yetkili üyelerin saptanması eğitimi ve belgelendirilmesinin ilkelerini kapsamaktadır.

Kanun tasarısının ana hedefi; hizmetin kişi ve toplum yararına verilmesi, yanlış uygulamaların önlenmesi, kalite ve güvenliğin artırılması için; hizmetlerin uzmanlık alanlarına göre yeterli mesleki bilgi ve deneyimine sahip olan kişilerce verilmesi, hizmetin verilme sürecinde, hizmeti veren kişilerin mesleki ve meslek etiği açısından tam olarak denetlenmesi, bilginin hızla yenilenmesi gereksinimine uygun olarak, hizmeti veren kişilerin çağdaş teknikleri izleyebilmelerine yönelik sürekli mesleki eğitim sürecine tabi tutulmalarının sağlanmasıdır.

Çeşitli tartışmalar ve değerlendirmeler sonucu en uygun şekilde döneceğine inandığım yasa taslağı bir an önce yasalaşması gerektiğine inanarak, bu güne kadar resmi olarak Bayındırlık Bakanlığımız 33 adet çeşitli kurum ve kuruluşlardan görüş gelmiştir. Özet olarak şunlardır.

1- Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Âfet İşleri Genel Müdürlüğü, 26.04.2005 tarih ve 013/6045 sayılı yazısı ile, iletilmiş bulunan tasarıdaki iş ve işlemlerin, Bakanlığımızın denetim ve koordinasyonunda oluşturulacak bir birimin yönetiminde, Meslek Odaları, üniversiteler ve Bakanlığımızı temsilen uzmanların katılacağı "komisyon"lar marifetiyle yapılması ve "yetkinlik" belgelerinin Bakanlık onayından sonra geçerlilik kazanması şeklindeki önerilerini;

2- Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı. 04.05.2005 tarih ve 9601/2042 sayılı yazısı ile mutasavver "meslek içi sürekli eğitim merkezi " (MİSEM) hakkındaki önerilerini içeren görüşlerini;

3- BOTAŞ A.Ş. 02.05.2005 TARİH VE 05-010072 sayılı yazısı ile MİSEM ve uzmanlık eğitimi hakkındaki önerilerini içeren görüşlerini;

4- Kültür ve Turizm Bakanlığı, 12.05.2005 tarih ve 05-480043-63343 sayılı yazısı ile üniversiteler yerine meslek odalarının meslek eğitimi vermelerinin uygun olmadığına dair görüşlerini;

5- Ulaştırma Bakanlığı DLH Genel Müdürlüğü, 05.05.2005 tarih ve 6647 sayılı yazısı ile ilave görüşleri olmadığına dair görüşünü;

6- Bilkent Üniversitesi (Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü), 16.05.2005 tarihli yazısı ile , bu taslağın içeriği olan konuda Avrupa Topluluğu'nun hizmetlerin serbest dolaşımı ilkesi çerçevesindeki düzenleme faaliyetlerinin dikkate alınması ve meslek odalarının eğitim vermekten ziyade, lisans eğitimi olması gereken bileşenleri talep edip, eğitim kurumlarını akredite eden bir konumda olması gerekliliğini vurgulayan görüşünü;

7- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, 17.05.2005 tarih 131-01-2469 sayılı yazısı ile meslek alanında doktora yapmış olanlara, kamu kuruluşlarında 10 yıldır çalışmakta olanlara ya da meslek alanında 15 yıldır çalışmakta olduklarını belgeleyenlere doğrudan "uzmanlık belgesi" verilmesi gerektiğine ve meslek eğitimi ve sınavının TMMOB'nin de katılacağı bir kurulca yapılmasına dair görüşlerini;

8- Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na bağlanmış bulunan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, 16.05.2005 tarih ve 010-01-05-108/2422 sayılı yazısı ile, kamuda çalışıp da meslek odasına kayıtlı bulunmayan meslek mensuplarının varlığı da düşünülürse, kamuda çalışanların bu tasarıda ayırık tutulması ve serbest çalışan büro ve şirketlerin durumlarının açıklığa kavuşturulması hakkındaki görüşlerini;

9- PTT Genel Müdürlüğü, 11.05.2005 tarih ve 1919 sayılı yazısı ile, "yetkili" tanımı yerine "yetkin" in kullanılması ve belgelendirilme ve denetim hususlarında, TMMOB'nin yanı sıra. Bakanlıklar ve Üniversitelerden gelen yetkililerden oluşacak bir üst-kurulun yetkili kılınarak görevlendirilmesi gerektiğine dair görüşlerini;

10- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Hukuk Müşavirliği) 16.05.2005 tarih ve 141-2-09-2817 sayılı yazısı ile TMMOB'nin "yetkili mühendis" belgesi vermesinin, üniversite ve piyasa koşullarında yetki karmaşası oluşturacağı, mesleki eğitimin üniversite bünyesinde verilmesi, belirlenen uzmanlık alanlarında kamu ve özel sektörde 15 yıl çalışmış kişilerin doğrudan yetkililik belgesi ile

belgelendirilmeleri, MİSEM sertifikalarının Milli Eğitim Bakanlığı kanalıyla yurtdışında da geçerliliğinin sağlanması gerektiğine ilişkin görüşlerini;

11- Milli Eğitim Bakanlığı, 16.05.2005 tarih ve 2787 sayılı yazısı ile, kanun taslağının adının değiştirilmesi gerektiğine dair görüşünü;

12- Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü, 17.05.2005 tarih ve 1612/8448 sayılı yazısı ile, tescilli tarih eserlerimizin kargır yapılardan oluştuğu, bu alanda üniversitelerimizde detaylı lisans eğitimi verilmediği, YÖK'ün bu konuda tedbir alması gerektiği oluşturulacak "yetkin Mühendislik ve Yetkin Mimarlık Kurulu"na da eski eser uzmanlarının da kurul üyesi olmasının gerekliliği hakkındaki görüşlerini;

13- Türkiye Hazır Beton Birliği 17.05.2005 tarih ve GS/119M-473 sayılı yazısı ile. Komisyonlarda konuyla ilgili mesleki sivil toplum kuruluşlarının yer alması ve "yetkili" ifadesinin "yetkin" şeklinde düzeltilmesi gerekliliğine ilişkin görüşlerini;

14- Bayındırlık ve İsk3an Bakanlığı'na bağlı Karayolları Genel Müdürlüğü, 18.05.2005 tarih ve 61-1338 sayılı yazısı ile yetkin mühendislik eğitiminin kısa süreli kurslar sonunda sadece odalarca verilmesinin uygun olmayacağı, en az 5 yıl gibi deneyim sürelerinin ve lisans üstü eğitimlerin dikkâte alınması, komisyon üyelerinin çalıştıkları kurumlara ve deneyimlerine göre farklılaştırılması, uzmanlık ve yeterlilik konusundaki kararların üniversitelere bırakılması gerekliliğine dair görüşlerini;

15- Dışişleri Bakanlığı, 17.05.2005 tarih ve 165192 sayılı yazısı ile, taslaktaki uzmanlık ve alanları ile ilgili tanımların açık olmadığı, yeterli deneyim ve birikime sahip Bakanlıkları teknik elemanlarının yetki belgeleri bulunmadığı takdirde, ihalelere katılamayacak olmalarının sorun yaratabileceği ve bu elemanların tümünün yetki belgeleri ile mücehhez kılınmalarının gerektiğine ilişkin görüşlerini,

16- Türk Telekomünikasyon A.Ş. 20.05.2005 tarih ve 846 sayılı yazısı ile, yetkili mühendislikle ilgili belgelendirme işlemlerinin meslek odaları yerine, üniversite eğitimleri ile ilgili tüzel kuruluşlar tarafından yapılması tasarısı ile, üniversitelerden alınmış diplomalarla kazanılmış hakların yok sayıldığı, uzmanlık belgesinin ne süre ile geçerli olduğunun belli olmadığı, tüm denetimlerin oda tarafından yapılmasının sorun yaratacağı ve tasarıya alternatif olarak hazırlanan iki ayrı önerisine (ki birisi, diplomalıların 3-5 yıl özel ve/ya da kamuda görevli yetkin mühendis, mimar ve şehir plancılarının yanında "yardımcı" unvanı ile çalışmalarını; ikincisi ise, üniversitelerdeki eğitimin 4 yıldan, 6 ya da 7 yıla yükseltilmesini öngörmektedir.)

17- Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ilgili kuruluşu İller Bankası Genel Müdürlüğü, 18.05.2005 tarih ve 1-1412 sayılı yazısı ile, tasarının, üniversitelerden alınmış olan diplomaları fiilen geçersiz sayacağı, sivil toplum kuruluşları olan meslek odalarının üniversite ve YÖK üzerinde yetkili kuruluşlar durumuna getirilmemesi gerektiği ve bu yüzden tasarının uygun bulunmadığına ilişkin görüşlerini,

18- Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, 18.05.2005 tarih ve 03/1834 sayılı yazısı ile T.C. Anayasasının 135. Madde 2.fıkrası gereğince kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanların meslek kuruluşlarına girme mecburiyetlerinin olmadığı, meslek içi sürekli eğitim verilmesi işinin, odaların ticarileşmesini önlemek amacıyla, odalar dışındaki kurum ve kuruluşlarca yapılması ve onların sadece "bilgi ölçümü"ne de görevlendirilmeleri ve uzmanlık alanlarının açıkça belirtilmesi gerektiğine ilişkin görüşlerini;

19- Çevre ve Orman Bakanlığı, 17.05.2005 tarih ve 660-1400 sayılı yazısı ile uygun görüşünü;

20- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 25.05.2005 tarih ve 001-1745-33085 sayılı yazısı ile , taslağın bir bütün olarak, mesleki yeterliliklerin belirlenmesinde TMMOB'ni yetkili kıldığı, bu durumun, Bakanlıklarınca hazırlanıp Başbakanlığa gönderilmiş bulunan "Ulusal Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanun Tasarısı"nda öngörülen "Ulusal Mesleki Yeterlilik Kurumu"nun asli görev alanına girmek anlamına geldiğine dair görüşlerini,

21- Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası İNTES) 16.05.2005 TARİHVE 1392 sayılı yazısı ile taslak metninde sayılan tüm yetkilerin meslek odaları ile TMMOB'ne bırakıldığı, oysa, bu yetkilerin, Bakanlığa bırakılması her türlü haberleşmenin internet ortamında yapılması, sınavın ÖSYM ya da

Bakanlık tarafından gerçekleştirilmesi, yetkili mühendis-mimar çalıştırmamanın yaptırımının belirlenmesi yönetmeliklerin de ilgili kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça çıkartılması meslek-içi eğitimin sürekliliğinin sağlanması gerektiğine ilişkin görüşlerini;

22- Adalet Bakanlığı, 23.05.2005 tarih ve 2005/1567 sayılı yazısı ile, tasarının “şekli” ile ilgili kimi görüşlerini ve esas yönünden ise, taslağın “disiplin cezaları”na ilişkin olarak öngördüğü düzenlemenin yeniden değerlendirilmesi, 17.06.1938 tarihli ve 3458 sayılı “mühendislik ve mimarlık Hakkında Kanun”un diploması olmadan “mühendis, mimar veya şehir plancısı” ünvanı ile çalışanlar hakkındaki cezai düzenlemesi ile, taslağın içerdiği “yetkili mühendis, mimar ve şehir plancısı belgesi” olmaksızın çalışanlar hakkında getirdiği düzenlemenin birbiri içine geçmişliği nedeniyle durumun ceza adaletine uygunsuzluğu, ayrıca “yetkililik belgesi”nin 4734 sayılı “kamu İhale Kanunu”nun “ihaleye katılımda yeterlilik kuralları” kenar başlıklı 10.maddesinin birinci fıkrasına göre bir belirsizlik içinde bulunduğu ilişkin görüşlerini;

23- Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, 10.05.2005 tarih ve 2828/009908 sayılı yazısı ile, uzmanlık ünvanının, siyasi taraftarlık yapabilen Meslek Odaları'nca değil, üniversitelerin ilgili bölümlerince bir yıl daha ekstra eğitim yaptırılarak yada üniversitelerce meslek uzmanlık eğitimi verilerek veya Yüksek Fen Kurulu'nun koordinasyonunda oluşturulacak yeni bir birimce sağlanması gerektiği görüşünü;

24- Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'na bağlı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, 11.05.2005 tarih ve 08/0848 sayılı yazısı ile, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından hazırlanmış bulunan “Mesleki Yeterliklerin Düzenlenmesi ve Tanınması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı” ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan “Ulusal Meslek Standartları Kurumu Kanun Tasarısı” ve 3458 sayılı Mimarlık ve Mühendislik Hakkında Kanun”a dikkat çekerek, “yetkin”lik müessesesinin mevcut mevzuat içerisinde yer alması ve mutasavver bir “yetkin Mimar Mühendis ve Şehir Plancılığı Kurulu”nun oluşturulabileceğine ve bu Kurul’un YÖK Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bağlanabileceğine ilişkin görüşlerini;

25- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 27.05.2005 tarih ve 3120/010933 sayılı yazısı ile, konu ile ilgili olarak Çukurova Üniversitesi Ankara Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesi'nden gelen yazıları iletilmiş olup, bunlar arasında, Ankara Üniversitesi hukuk fakültesi adına gönderilen yazıdaki; Meslek Odaları bünyesinde “Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi” kurulması, her uzmanlık konusu için oda'nın yetkili üyesi belgesi vermesi gerektiği; 601 sayılı KHK 3458 ve 6235 sayılı kanunlar ile 22.11.2000 tarih ve 24238 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmış olan “Uzman Mühendise veya Uzman Mimar Belge Yönetmeliği”nin tasarı hazırlıkları sırasında göz önünde tutulması; ayrıca Avrupa Birliği'ndeki Avrupa Millî Mühendislik Birlikleri Federasyonu (FEANI)’nin en etkili çalışma alanlarından birisini oluşturan “Avrupa Mühendisi(EUR-ING)” ünvanının verilmesi ile ilgili olarak geliştirilen yöntem ve uygulamaların (ki en belli başlı koşullar olarak sayılan “3 yıl bir üniversite eğitimi, 2 yıl mesleki tecrübe ve 2 yıl mezuniyet-sonrası eğitim veya tanınmış mühendislik kurumlarında mühendislik stajını içeren toplam 7 yıllık bir mühendislik formasyon sürecini kapsamaktadır) dikkate alınarak, çırak,kalfa, usta ve sektörde çalışan diğer elemanların sertifikasyonu ve yine setrifikasyona yönelik olarak bir “Müteahhitler Odası”nın kurulması gerekliliğine ilişkin görüşlerini;

26- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 01.06.2005 tarih ve 01/001/1900 sayılı yazısı ile, kanun taslağını genelde olumlu görmekle birlikte, yapılması gereken bazı düzeltmeler ve uzmanlık belgesi sınav komisyonlarının oda koordinasyonunda, Oda'dan bir üye Bayındırlık İl Müdürlüğü'nden bir üye ve üniversiteden bir üye olmak üzere en az üç üyeden müteşekkil olması gerektiğine ilişkin görüşünü,

27- Milli Savunma Bakanlığı, 31.05.2005 tarih ve 2005 v/1512-NA (833) sayılı yazısı ile söz konusu tasarıda tek muhatap olarak TMMOB'nin belirlenmiş olmasının, uygulamanın objektiflik ve şeffaflığına zarar verebileceği ve ilgili komisyon'un Bayındırlık ve İskân Bakanlığı TÜBİTAK ilgili üniversitelerden akademisyenler ve TMMOB personelinden teşkil edilmesi, ayrıca, getirilmesi planlanan düzenlemenin Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu mühendislerini kapsam dışı bırakması gerekliliğini içeren görüşlerini;

28- TMMOB'ne bağlı İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, 07.06.2005 tarihinde elimize geçmiş olan “Mühendislik Yasa Tasarısı” taslağında, “ilgili meslek odası bünyesinde oluşturulan mühendislik

değerlendirme kurulu tarafından mesleki bilgisi değerlendirilen ve başarılı bulunan mühendis” olarak tanımlanan (ve en az 3 yıl meslek deneyimine sahip olması gereken) “yetkin mühendis” “proje denetim mühendisi” ve “yapı denetim mühendisi” hakkındaki görüşlerini; ayrıca. “denetim Mühendisliği” taslağı ile “TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yetkin Mühendislik Uygulama Yönetmeliğı”ni

29- TMMOB’ne bağı İnşaat Mühendisleri Odası Merkez Örgütü ve Ankara şubesi 07.06.2005 tarihinde elimize geçmiş bulunan çalışmalarında, mühendislik ve mimarlık alanlarında hizmet verecek kişilerin belgelendirilmeleri üzerine halihazırda dört adet düzenleme önerisinin var olduğunu hatırlatarak (ki bunlar)1998 tarihli İnşaat Mühendisleri Odası tasalağı, 32004 tarihli deprem Şurası Komisyonu taslağı, TMMOB’nin 28.02.2005 tarihinde Bayındırlık ve İskân Bakanlığı’na sunduğı “yetkili Mühendisi, Mimar ve Şehir Plancılarının Belirlenmesi ve Belgelendirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı” ve 2003 tarihli ve 6235 ile 3458 sayılı kanunlarda yapılacak bazı değışikliklerle sonuca gidilmesini öneren teklif olduğı görüşlerini TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yetkin İnşaat Mühendisliği Uygulama Yönetmeliğı Taslağını

30- Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü, 14.06.2005 tarih 2827 sayılı yazısında, uzman mühendis ve uzman mimarların yetiştirilmesinin ancak Anayasa’nın 130 uncu maddesi çerçevesinde Yükseköğretim sistemi içerisinde gerçekleştirebileceğı yer bilimlerine ilişkin zemin etütleri konusunun hangi meslek uzmanlık alanına girdiğı tespitinin kendilerinden istendiğı halde, 1999 yılından beridir. TMMOB’nce karara bağlanamadığı gerçeğinden hareketle, uzmanlık alanlarında hâlâ daha belirsizliklerin olduğı, bu belirsizlikleri giderme çalışmalarında Avrupa Birliğı üye ülkeleri uygulamaları ve standartlarının, ayrıca, GATS sürecinde imza altına alınan mimarlık, mühendislik,plâncılık,hizmetlerinin serbestleştirilmesi sürecindeki taahhüt ve kabul edilen direktiflerin dikkate alınması gerektiğı meslek için eğitimini sadece Meslek Odalarınca değıl ve fakat ilgili Bakanlıklar YÖK ve üniversitelerle birlikte düzenlenmesi lazım geldiğı hususunu ve dolayısıyla taslak için uygun bulunmadığı görüşlerini;

31- Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü yukarıdaki görüşüne ek olarak. 24.08.2005 tarih ve 5110 sayılı yazısında, kendisine bağı Dış İlişkiler ve Mesleki Eğitim Dairesi Başkanlığı’nın derlediğı bilgilere dayanarak; “Yetkin Teknik Eleman Kanun Taslağı”nın AB üye devlet uygulamalarıyla ve yeterlilikleri düzenleyen AB genel sistem direktifleriyle uyumun tespit edilemediğini ayrıca tasarının AB mühendislik kriterleri (FEANI-EURING) olarak bilinen ve AB ülkelerinin mühendislik çatı örgütü olan FEANI’nın standartları ile karşılaştırıldığında, kısa süreli kurs yoluyla hiçbir AB ülkesinde yetkinlik belgesinin verilmediğinin tespit edildiğini, bu durumun ileride, aleyhimize olmak üzere, Türkiye pazarını, kısa süreli kurs almış yabancı uzmanlara açma sunucunu yaratabileceğini, ülkemizdeki mühendislik dahil tüm teknik mesleki hizmet yeterlilik kriterlerinin “ülkemiz şartları dikkate alınarak oluşturulması ve ayrıca söz konusu tasarının Ulusal Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanun Tasarısı” ile uyumunun sağlanması gerektiğine ilişkin görüşlerini;

32- İçişleri Bakanlığı, 16.06.2005 tarih ve 7.101.14./1644 sayılı yazıları ile, uzmanlıkların sadece meslek odalarınca belirlenmesi ve belgelendirilmesi yerine ilgili bakanlık veya kamu kuruluşlarının da temsil edildiğı ortak kurulların görevlendirilmesinin uygun olacağına ilişkin görüşlerini;

33- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 21.06.2005 tarih 3593/012784 sayılı yazısı ile daha önce gönderdiği yazısına ek olarak Marmara Üniversitesinin (sanayi Odaları Mühendis Odaları Üniversiteler ve ilgili Devlet Kurumlarının temsilcilerinden oluşan bir teknik eleman değerlendirme yetkilendirme kurumu kurulmalıdır. İstanbul Üniversitesinin Teknik Meslek Okullarının yeniden yapılandırılması yetkin mühendislik lisans diploması sonrası sınavının ÖSYM tarafından yapılması yetkinlik belgesi uygulamasının 1. Ve 2. Derece deprem riski altında bulunan il ve ilçe merkezlerinden kademeli olarak başlatılabileceğı ve Yıldız Üniversitesinin Meslek Standartları Sertifikasyon Sistemi oluşturulmalı konu bütünlüğü içinde ele alınmalı ve tüm teknik elemanları içermeli AB ve GATS süreci ile uyum içinde olması eğitim konularında hükümler getirilmesi gereğinde 6235 sayılı TMMOB yasasında revizyon ve güncellemeler yapılarak bu birliğin mühendislik odaları ile birliğı biçiminde yeniden yapılandırılması ve meslek yüksek okulu mezunlarının da teknik eleman statüsünde görülmesi ancak bunların ayrıca bir teknik eğitime tabi tutulmaması gibi çeşitli mühendislik fakültelerinden toplanmış bulunan değışik görüşlerini bildirmişlerdir.

ÖZGEÇMİŞ

Nusret BAYRAKTAR

1951 yılında Ardeşen'de doğdu. Yıldız Üniversitesi Makina Fakültesi'nde - Fransızca - Makina Mühendisliği Bölümünü bitirdi. Sırasıyla Sanayici ve İş Adamı, Serbest Makina Mühendiliği, Şirket Genel Müdürlüğü, Bademlik İlim ve Hizmet Vakfı Kurucu Üyeliği ve Başkanlığı, İstanbul İl Genel Meclis Üyeliği, Mahalli İdareler Derneği ve Mahalli İdareler Enstitüsü Kurucusu olarak ve Yönetim Kurulu Üyeliği yaptı. Beyoğlu Belediye Başkanlığı görevinden sonra halen Adalet ve Kalkınma Partisi 22. Dönem İstanbul Milletvekilidir.

ÜLKE GENELİNDE KONUYLA İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hüseyin İLTER

Öncelikle, konu ile ilgili olarak düzenlenmiş, halen yürürlükte olan Kanun ve Kararnameleri özetlersek, Bakanlığımızca yayınlanan 3194 sayılı İmar Kanunu'nda;

1) İmar Kanunu Madde 38. Değişik 26.4.1989 – 3542/2 Maddesinde;

“Yapıların, mimari, statik ve her türlü plan, resim ve hesaplarının hazırlanmasını ve bunların uygulanmasıyla ilgili fenni mesuliyetleri, uzmanlık konularına göre mühendisler, mimarlar, şehir plancıları deruhte eder” denilerek, Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının görev ve tanımları yapılmıştır.

2) İmar Planlarının Yapımını Yüklenecek Müellif Kuruluşlarının Yeterlik Yönetmeliği'nde;

Plan yapımında yeterlilik grupları belirlenerek, plan yapımını üstlenecek müelliflerde aranan nitelikler maddeler halinde sıralanmıştır.

3) 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 44/i maddesi gereğince hazırlanan;

“Harita Mühendislik Hizmetlerini Yüklenecek Müellif ve Müellif Kuruluşlarının Ehliyet Durumlarına Ait Yönetmeliği'nde”,

Harita mühendislik hizmetlerini yapacak olan kişi veya kuruluşlarda aranacak yeterlilik belgesi nitelikleri ile müteahhitlik karnesi alma usul ve grupları belirtilmiştir.

4) Milli Eğitim Bakanlığı ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca hazırlanan ve 3542 sayılı Kanun ile 3194 sayılı Kanun'un 5. maddesine eklenen fıkra ile tamamlanan;

“Elektrikle ilgili Fen Adamlarının Yetki, Görev ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelikte”,

Elektrikle ilgili Fen Adamları gruplara ayrılarak, yetki ve sorumlulukları belirlenmiştir.

5) 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 44. madde II. Fıkra'sı gereğince düzenlenen;

“İmar Kanunu'nun 38. maddesinde sayılan Mühendisler, Mimarlar ve Şehir Plancıları Dışında Kalan Fen Adamlarının Yetki, Görev ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelikte,

Anılan grupta bulunan Fen Adamları kendi içinde sınıflandırılarak, tanımı yapılan görev, yetki ve sorumlulukların, ilgili Bakanlıklar ile TMMOB ve Yüksek Öğretim Kurumu'nun görüşleri alınarak, Bakanlık ve Milli Eğitim Bakanlığı'nca birlikte çıkarılacak Yönetmelikle tespit edilir.

şeklinde ifade edilmiştir.

6) Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunun'da Değişiklik Yapılmasına Dair 601 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de;

- 28 Haziran 2000 tarih ve 24093 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ve Anayasa Mahkemesi'nin 595 sayılı Yapı denetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin iptal edildiği Mayıs 2001 tarihine kadar uygulanan 601 sayılı khk ile 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'un 7. maddesini değiştirmek, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununa maddeler eklemek suretiyle yapılan düzenlemelerle; Mühendis ve Mimarların uzmanlık belgesi almaları zorunluluğu getirilmiştir.

Yetkin Mühendislik, Mimarlık ve Şehir Plancılığı hakkında Mevzuat Düzenlemesi Sürecinde hazırlanan Kanun ve Yönetmelik tasarıları ile yapılan kurultay, panel ve şura çalışmalarını ise aşağıdaki şekilde özetleyebiliriz;

- Yetkin Mühendis ve Mimarlık Hakkında Mevzuat düzenlemesi konusu özellikle son 10 yılda hep gündemde olan ve çeşitli platformlarda tartışılan bir bakıma mühendislerin ve mimarların uzmanlık alanları itibariyle sertifikasyonlarının sağlanmasını amaçlayan bir olgudur.

Yaklaşık 10 yıl öncesinden günümüze kadar geçen sürede yapılan çalışmaları aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür;

1. İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI YETKİN MÜHENDİSLİK KOMİSYONUNCA ŞUBAT 1998 TARİHİNDE HAZIRLANAN "YETKİN MÜHENDİSLİK YASA TASLAĞI İLE İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI YETKİN İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ UYGULAMA YÖNETMELİĞİ TASLAĞI"

Taslağın görüşülmesi için İnşaat Mühendisleri Odası'nın düzenlediği, Yetkin Mühendislik Forumu'nda;

- Yetkin mühendislik kavramını ortaya atmakla, gerçekten hizmetin kalitesini artırmaya dönük ve konunun yararına bir işlem yapılıp yapılmadığı sorgulanmıştır.
- Bu bağlamda, ilgili komisyon gerek İMO' da gerekse TMMOB' de yapılacak tartışmalar sonucunda bir senteze varılması ve buna göre stratejik karar oluşturulması ve bu kararın gerçekleşmesi için güç birliği yapılması öngörülmüştür.
- Mühendislik ve Mimarlık mesleği mensuplarının 3458 sayılı Kanun kapsamında, diploma alan her meslek mensubunun – nereden mezun olursa olsun – mühendislik uygulamasında sınırsız yetki sahibi olduğu vurgulanmıştır.
- Yurtdışından bazı ülkelerin yetkin mühendislik ve benzeri uygulamalarına değinilerek,

"Uygulamanın ortak amacının, mühendislik hizmetlerinin alanında kamunun yararına yüksek düzeyde kaliteli ve güvenilir hizmetin verilmesini ve yanlış uygulamaların önlenmesini sağlamak olduğu, bu amacın gerçekleşmesi için mühendislik hizmetlerinin, yeterli mesleki etik bilgi ve deneyime sahip olan kişiler tarafından verilmesinin özendirilmesi ve sağlanmasının gerektiği,

ifade edilmiştir.

2. 5 – 6 NİSAN 2003 TARİHİNDE DÜZENLENEN TMMOB MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK II. KURULTAYI'NDA

Mesleki Yeterliliğin, saptanması ve belgelendirilmesi amacıyla, hazırlanan TMMOB, Serbest Mühendislik Müşavirlik ve Büro Tescil Yönetmeliği mühendis ve mimarlara SMM belgesi verilmesi için iki oda tarafından belirlenecek yeterlilik koşullarına sahip olunmasını” hükme bağlamış ancak az sayıdaki oda düzenledikleri eğitim sonrası verdikleri yeterlilik belgesi ile aynı zamanda meslektaşlarının, “Mesleki davranış ilkelerine” uygun denetimlerinin yapılmasının sağlayacağı,

Yetkin Mühendislik, profesyonel mühendislik veya sertifikalı mühendislik gibi isimler altında uygulamasının yapıldığı ülkelerde, ön koşul olarak “Mühendis diplomasına sahip olmak belirli bir süre mesleki çalışma yapmak (örneğin beş yıl) yetkin mühendislik kurulunun açtığı sınavda başarılı olmak, yetkin mühendis unvanını aldıktan sonra her yıl belirli sürelerde meslek içi eğitim almak ve bunu belgelemek, gerektiği dikkate alındığında mühendislerin sadece mühendislik diploması ile bu sınıf içinde yer almayacağı,

TMMOB'nin ulusal üye olma sürecinde olduğu Avrupa Ulusal Mühendislik Birlikleri Federasyonu (FEANI), temel mühendislik eğitiminin sahip olması gerek minimum yeterlilik standartlarını yerleştirmeye çalışan kayıt sistemi oluşturularak AVRUPA MÜHENDİSİ unvanını verdiği, bu sistemin yapısının eğitim ve mühendislik alanında deneyim almak üzere iki temel öğeye oturtulduğu uygulamaya konulduğu 1987 yılından 1995 yılına kadar yirmi binden fazla mühendise bu unvanın verildiği,

Yetkin Mühendislik, uygulamasına ihtiyaç duyan Meslek Odaları'nın koordinasyonunu üstlenerek, hazırlanacak çerçeve ve yönetmeliklere göre uygulama yönetmeliklerinin Meslek Odaları'nca yapılabileceği, başka bir görüş olarak da tasarımlara tümünden karşı çıkılması gerektiği, tasarımın gerekçe olarak öne çıkardığı sorunlar için alternatif çözüm önerileri sunulmalı, eşitsizliği temel alan, bütüncül bakış açısıyla sorunların kaynağına inmeyen mühendis ve mimarlar arasında kastaşma oluşturacak, yetkin, yeterli uzman, sertifikalı, profesyonel vb. gibi adlarla kurumsallık oluşturmayan bu tasarımların savunulamayacağı,

İnşaat mühendisleri odasınınca on yıla uzanan çalışmalar sonunda hazırlanan “Yetkin Mühendislik Yasa Taslağı”nın konunun kavranması açısından örgüt birimlerinde tartışmaya açılması gerektiğinin önemine değinilerek mesleki yeterlilik konusunda olduğu gibi yetkinlik konusunda da böyle bir uygulamanın mühendis ve mimarlar arasında işsizliği arttıracığı elit bir sınıf doğuracağı,

görüşlerine yer verilmiştir.

3. TMMOB İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASINCA DÜZENLENEN VE 2003/2 TARİHLİ 424 SAYILI TÜRKİYE MÜHENDİSLİK HEBERLERİNDE İKİ BÖLÜM HALİNDE YAYIMLANAN

a) Yetkin Mühendislik Hakkında Yasa Taslağı

b) Yetkin inşaat mühendisliği uygulama yönetmeliği taslağı konusunda İnternet’ ten indirilen metinlerden çıkarılan özetlerde,

Yetkin mühendis olabilmek için konulan süreden dolayı mühendislerin beş yıl süre doluncaya kadar projelere imza yetkisi olmadan çalışan potansiyel bir ucuz iş gücü kaynağı olacağı,

İçeriği ile ilgili hiçbir bilgiye rastlanılmayan sınav komisyonunun yedi üyesinden beşinin devlet kurumları tarafından atanması, ne olacağı, neyi, nasıl? ölçüleceği belli olmayan bir sınav ve sınav komisyonunun oluşumuna neden olacağı bu durumun devletin kendi üniversitelerinde verdiği eğitime güvenmediğini ortaya çıkaracağı,

Yetkin mühendislerin bütün yapılarıyla diğer mühendislerden ayrılması, bölünmeye yol açacağı, toplum yararını gözetilen TMMOB'nin örgütlü ve muhalif kimliğinin ortadan kaldırılması ve yeniden yapılandırılmasının hedeflendiği,

Ne zaman yasalaşacağı, belli olmayan geleceğimizi ipotek altına alabilecek bu tür uygulamaları önceden incelemeli ileride bu konuda çalışmak için hazırlıklı olmalı, bu tasarının sadece mimar ve mühendisleri değil tüm toplumu ilgilendirmesi gerektiği anlatılmalı,

Avrupa ve Amerika da yetkin mühendis unvanı alınmadan mühendislik hizmetleri ifa edilemez. Türkiye'de bu konuda reform yapılarak mühendislik hizmetlerinde mesleki yeterlilik sistemi güdülmeli, meslek etiği özel önlemlerle titiz olarak korunacağı bu sistemde sınavlarda başarılı olan mühendislere yemin töreni ile yetkin mühendislik mührü verilmeli kendilerine verilen bu yetkiyi kamu adına ve toplum yararı gözetilerek önemsiz yapılar dışında tüm binaların projelerinin sadece "yapı mühendisliği" dalında uzmanlaşmış inşaat mühendisleri olarak kullanmaları sağlanmalı ve 3194 sayılı yasanın yerini alacağı öngörülen yeni imar yasasında kesin hükme bağlanmalı,

şeklinde değişik görüş ve öneriler tespit edilmiştir.

4. YETKİN MÜHENDİSLİK İLE İLGİLİ OLARAK İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI'NDA 19.09.2003 TARİH VE 6/1186 SAYILI YAZIMIZLA VERDİĞİMİZ BAKANLIK GÖRÜŞÜNDE;

- Mühendislik alanlarındaki yeni araştırma ve gelişmelerin mühendislerce takibi ve uygulanması için meslek yaşamında farklı statülerin tanımlanmasının gerekli olduğu,
- Bakanlığımızdaki mühendislik hizmetlerinin yürütülmesinde yeterli deneyim ve bilgi birikimine sahip bir bakıma ekip olarak nitelendirilebilecek hiyerarşik bir yapılanmanın söz konusu olduğu (Daire Başkanlığı) dolayısıyla bu hizmetlerin direk olarak deneyimsiz mühendislere bırakılmadığı,
- Yetkin mühendislik uygulamasının mühendislik hizmetlerinin kalitesinin veriminin ve hızının artmasında yararlı olacağı, ancak yetkin mühendisliğin uygulandığı ülkelerde konunun alt yapısının tamamlanmış olması (örneğin etkin bir sigorta sistemi) nedeniyle, yetkin bir mühendisliğe geçiş için Ülkemizde alt yapının bir an önce oluşturulması gerektiği (yetkin mühendis belgesinin kimlere hangi şartlar altında hangi kuruluşça verileceği, kimler veya hangi kuruluşça denetlenecekleri, görevlerinin tanımı, alanı ve kapsamı vb. hususlar),
- Kamu yatırımlarında proje onaylarının yürürlükteki teknik mevzuata ilaveten ilgili kurum prensip ve deneyimleri doğrultusunda yine kurumca yapılmasının uygun olacağı, esasen kamu kurumlarının bir takım projelerde bu amaçla müşavirlerle çalıştığı, ayrıca bu alanda devlet denetiminin sağlanmasının yetkin mühendislerce yapılabilecek hatalı uygulamaları önlemek için gerekli olduğu,
- Kamu eliyle kullanılan bazı yetkilerin kamu adına yetkin mühendislere devrinin kamu hizmetlerinde çok başlılık ve koordinasyonsuzluk oluşturacağı, kamunun bu alanlarda kendi mühendislerini istihdam etmesinin hizmetlerin tek elden programlı şekilde yürütülmesinde yararlı olduğu,
- Yetkin mühendislerin görevi, yetki ve sorumlulukları, yetki belgelerinin ne şekilde verileceği, hizmet için eğitimleri ve denetimleri gibi hususlar ile uygulamada çıkabilecek muhtemel sorunların belirlenmesi ve bunların çözüme kavuşturulmasını amaçlayan çalışmalara, evvelce bu konuda odamızca hazırlanmış tasarı taslaklarından da yararlanılmak suretiyle, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Kanunu ile birlikte bir paket olarak ele alınarak başta mühendislik hizmeti veren Üniversiteler ve ilgili diğer kurum ve kuruluşların da katılımı ile meslek odalarının koordinasyonunda gerekli araştırma ve hazırlık çalışmalarının başlanılmasının yararlı olacağı,

hususları vurgulanmıştır.

5. BAKANLIĞIMIZ TARAFINDAN 29 – 30 EYLÜL – 01 EKİM 2004 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN DEPREM ŞURA'SI ÖNCESİ GÖREVLENDİRİLEN KOMİSYONLAR TARAFINDAN YETKİN MÜHENDİSLİKLE İLGİLİ OLARAK YAPILAN DÜZENLEMELER

A) Mevcut Yapıların İncelenmesi ve Yapı Denetim Komisyonu Raporu'ndaki Düzenlemeler Bölümünde;

Yetkin Mühendislik kavramı inşaat sektörünü ve mühendislik / mimarlık uygulamalarımızda kaliteyi doğrudan etkileyen bir yasal düzenleme alanıdır.

Türkiye'de mühendislik ve mimarlık hizmetleri 28 Haziran 1938 tarih ve 3458 sayılı "Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun" ile düzenlenmiştir.

Buna göre dört yıllık lisans eğitimini bitirip diploma alan herkes sınırsız imza yetkisine sahip olmakta, her türlü yapının inşası konusunda tüm yetkileri kullanabilmektedir.

3458sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 1938 yılının koşulları ülkemizin teknik elemana ve alt yapı inşaatlarına duyduğu yoğun ihtiyaç bu düzenlemeyi belli ölçüde anlaşılabilir kılmaktadır. Ancak çağımızın geldiği koşullar inşaat veya diğer mühendislik alanlarının ulaştığı ileri teknoloji seviyesi dikkate alındığında, dünyanın hangi üniversitesinden mezun olursa olsun kimsenin okul eğitimi ile, çalışma alanının tümünde "her şeyi yapabilir" noktasına ulaşamayacağı açıktır.

Ülkemizde zorluk, nitelik ve büyüklüğüne bakılmasızın tüm inşaatların sadece mühendis / mimar unvanı taşıyanlarca kontrol edilebilir ve yapılabilir olması büyük sorunlar yaratmaktadır. Yapı kalitemizin sürekli tartışılıyor olması mühendislik mesleğinin de itibarını zedelemektedir.

Okulu bitirmek mühendis olmanın başlangıç referansıdır. Meslek yaşamında edinilen tecrübeler, teknik bilgiler, hatta insan ilişkileri mesleğin manevi değerleri, yapılan işle bu değer arasında doğru ilişkilerin kurulması, teorik bilgilerin yapıya dönüştürülmesi vb. süreçler mezuniyet sonrasında başlayan ve mesleğin tümüyle terkine kadar süren, kısaca asla mezun olunamayan bir eğitim dönemidir.

Doktor, mali müşavir gibi mesleki alanlarda yıllardır sürdürülen ve deneyimi, ilave eğitimleri esas olan benzeri uygulamalar başarılı sonuçlar sergilemektedir. Mühendislik de en az doktorluk kadar inşaat yaşamını, yaşam konforunu doğrudan etkileyen bir meslektir. Üstelik doktorlukta tecrübe ya da bilgi eksiği çoğu zaman tek bir kişiye etki ederken mühendislikte yapının niteliğine göre bu sayı on binleri bazen de falasını bulabilmektedir. Herhangi bir yapının teknik bir elemana emanet edilmesinde olası risklerin büyüklüğü göz ardı edilmeksizin işin ehline teslimi hayati önem taşır.

Dünya örneklerinde "Yetkin – Sertifikalı – Profesyonel – Uzman mühendislik gibi değişik adlarla uzun yıllardır, uygulamalar devam etmektedir.

Sistem yalın olarak tıptaki pratisyen ve uzman hekim ayırımına benzemektedir.

Uzman / yetkin / profesyonel mühendis, uzman doktor gibi bir çeşit lisansüstü eğitimini aldığı, uygulamalı olarak deneyim kazandığı alanda uzmanlaşmakta bu alanda özel yetkilere sahip olmaktadır. Konu yaklaşık on yıldır ülkemizde de yoğun olarak tartışılmakta ise de henüz sonuç alınamamıştır.

Yapı denetimi uygulamalarımızda yer alan "Denetçi mimar ve mühendis kavramı" yetkin mühendislik kavramının ilk basamağıdır. Bahsi geçen kavram, denetçi mühendis ve mimara göre daha geniş bir uygulama alanını ilgilendirmekte, daha kapsamlı eğitimleri, yapılacak ciddi sınavlarda başarılı olmayı ve bazı etik kurallara uymayı zorunlu görmektedir.

Etik kurallara uygun davranış biçimi, teknik bilgiler kadar önemli ve önceliklidir. Etik kurallara uyan ve uymayanlara ödül / ceza ilişkisi içinde değerlendirilmelidir.

Yetkin mühendislik kavramı sadece yapı denetimi uygulamaları için değil, Kamu İhale Kanunu, Devlet Memurları Kanunu, İmar Kanunu gibi daha geniş açılımlı mevzuat da yerini almalıdır. Yapı denetimi yetkin mühendisliğin uygulanacağı alanlardan sadece biridir. Proje ve yapı denetim mühendis ve mimarı olabilmek için mühendislik, mimarlık mesleklerinde yeterlilik belgesine sahip olmak gerekli olmalıdır.

Bu konuda dünya örneklerine uygun olarak iki basamaklı bir eğitim süreci ön görülmeli ve yetkin mühendisler yanında gerçekleştirilecek belli süreli uygulama dönemleri öngörülmelidir.

Mesleki yeterlilik belgesi meslek mensuplarının mesleki deneyimlerinin, meslek ahlaklarının ve bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi ile verilmelidir. Mesleki yeterlilik belgesi verme izleme ve iptal etme yetkilerine sahip bir Mesleki Yeterlilik Üst Kurulu oluşturulmalıdır. Bu kurulda meslek odaları temsilcileri üniversite ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığı temsilcileri bulunmalıdır. Bu kurul mesleki yeterlilik sınavı esaslarını belirlemeli sınav jürilerini seçmeli meslek odalarının meslek için eğitim yapmalarının yolunu açmalıdır. Eğitim süreci, unvanın alınmasından önceki eğitimler ve unvanın kullanım sürecinde ihtiyaç duyulacak eğitimler olarak kademelendirilmelidir. Her iki sürecin de nitelikli eğitimlere dayalı olması, yapı kalitemizin ve mühendislik standartlarımızın yükseltilmesinde rol oynayacaktır.

şeklinde görüşler belirtildiği bilinmektedir.

B) Eğitim Komisyonu Raporu'ndaki Düzenlemeler Bölümünde İse,

3458 sayılı mühendislik ve mimarlık hakkında kanunun bazı maddeleri değiştirme ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı ile yetkin mühendislik konusu şurada tartışmaya açılmıştır.

6) İMO ANKARA ŞUBESİNCE YAYIMLANAN EKİM 2004 TARİHLİ BÜLTENDE YER ALAN "YETKİN İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ UYGULAMA YÖNETMELİĞİNDE;

Yetkin İnşaat Mühendisliği Uzmanlık Alanları, Koşulları ve Süreci, Sınav Kuralları ve jürileri, Yetkin Mühendislik Yetkisinin Sürdürülmesi Koşulları, Yetkin Mühendislik Kurulu, Yetkin Mühendislik Etik Kurulu, Yetkin Mühendisler Kurulu, Yürürlük ve Yürütme, hususları maddeler halinde sunulmuştur.

7. BİLİNDİĞİ ÜZERE ÜLKEMİZDE DEPREM BİLİNCİNİN OLUŞTURULARAK, TOPLUMUN TÜM KESİMLERİNE ETKİN BİR ŞEKİLDE ANLATILABİLMESİ VE YÜRÜRLÜĞE KONULMASI PLANLANAN YASAL, İDARİ VE KURUMSAL DÜZENLEMELERE ESAS OLMAK ÜZERE BAKANLIĞIMIZCA GERÇEKLEŞTİRİLEN DEPREM ŞURASI'NDA ALINAN KARAR VE GÖRÜŞLER DOĞRULTUSUNDA HAZIRLANAN SONUÇ BİLDİRGESİ'NDE ÖNGÖRÜLEN HUSUSLARIN HAYATA GEÇİRİLEBİLMESİ İÇİN DÜZENLENEN EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE;

Yetkin Teknik Eleman Kanunu Tasarı Taslağı hazırlanması için, Bakanlığımızca TMMOB' ne yazılan 30.12.2004 tarih ve 6/1-1496 sayılı yazımız üzerine, TMMOB tarafından "Yetkili Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının belirlenmesi ve Belgelendirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı" ile Genel ve Madde gerekçeleri hazırlanarak 28.02.2005 tarih ve 279 sayılı yazı eki ile gönderilmiştir.

Söz konusu Taslak üzerinde yapılan değerlendirme çalışmaları Bakanlığımızda halen devam etmektedir. Taslak hakkında görüş ve önerilerin alınması amacıyla 11.04.2005 tarih ve 6/462 sayılı yazımız 32 adet çeşitli kurum ve kuruluşlara iletilmiş olup, değerlendirme çalışmaları devam etmektedir.

8) YETKİN MÜHENDİSLİK KONUSUNDA ÜLKE GENELİNDE BUGÜNE KADAR YAPILAN ÇALIŞMALARIN SONUNCUSU, BAKANLIĞIMIZ, ULUSAL DEPREM KONSEYİ VE YAPI DENETİM KURULUŞLARI BİRLİĞİ'NİN BİRLİKTE 19 EYLÜL 2005 TARİHİNDE DÜZENLEMİŞ OLDUĞU "YAPI DENETİMİ VE YETKİN MÜHENDİSLİK ÇALIŞTAYI" OLMUŞTUR. ÇALIŞTAY'IN "YETKİN MÜHENDİSLİK" OTURUMUNDA BİB MÜSTEŞAR YRD. MAHMUT KÜÇÜK BAŞKANLIĞINDA TMMOB (KONUŞMACI KATILMADI) İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI, TÜRK MÜŞAVİR MÜHENDİSLER VE MİMARLAR BİRLİĞİ, TÜRKİYE MÜTEAHHİTLER BİRLİĞİ VE ULUSAL DEPREM KONSEYİ ADINA KATILAN TEMSİLCİLER KONU İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİ SUNMUŞLARDIR. ÇALIŞTAY' DA DİLE GETİRİLEN GÖRÜŞLER VE SONUÇ BİLDİRGESİ HENÜZ YAZILI METİN HALİNE GETİRİLMEDİĞİNDEN, YER VERİLMEMİŞTİR.

9) 2005 YILINDA ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI'NCA HAZIRLANARAK BAŞBAKANLIK KANUNLAR VE KARARLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLEN VE BAKANLIĞIMIZDAN DA GÖRÜŞ SORULAN,

"Ulusal Mesleki Yeterlik Kurumu Kanunu Tasarısı" taslağı ve gerekçelerinde,

Uluslararası meslek standartları temel alınarak teknik ve mesleki alanlarda ulusal yeterliklerin esaslarını belirlemek ve bu yeterlikleri kazandıracak eğitim kurumla ve programlarını akredite etmek, denetim, ölçme, değerlendirme ve belgelendirilmeye ilişkin faaliyetleri yürütmek suretiyle çalışma usul ve esasların belirlenmesi ile yeterlik çerçevesiyle ilgili hususların düzenlenmesi amaçlanmıştır.

Ülke genelinde başlangıçtan günümüze kadar konuyla ilgili yapılan çalışmaları sıraladıktan sonra "Y etkin / Yetkili / Uzman Teknik Eleman Kanunu ve Mesleki Tanınırlık konusundaki değerlendirmemizi aşağıdaki şekilde özetleyebiliriz.

Yukarıda açıklamalar bölümünde de değinildiği gibi Yetkin Mühendislik kavramı üzerinde, çeşitli platformlarda meslek odalarının (Başta İnşaat Mühendisleri Odası olmak üzere) önderliğinde yapılan görüşme, tartışma ve çalışmalar sonucunda, yasa ve yönetmelik tasarıları hazırlandığı görülmektedir.

Bu konuda hazırlanan en son yasa taslağı, Deprem Şurası Sonuç Bildirgesi 'nin öngörülerine dayalı olarak Bakanlığımız talebi üzerine TMMOB 'nin 28.02.2005 tarih ve 279 sayılı yazısı ekinde gönderdiği taslaktır.

Düzenlenecek yasa taslağında olması gereken temel öğeleri aşağıdaki şekilde özetleyebiliriz;

Yetkin Teknik Eleman (Mühendis, Mimar, Şehir Plancısı) tanımı doğru yapılmalıdır.

Yetkinlik veya yeterlilik için, verilecek belge öncesi ve sonrası eğitimin düzeyi ve süresi, öncelikle Ülkemiz ve sonrası için ise Avrupa ve Dünya ölçüleri gözetilerek aşamalı olarak belirlenmelidir.

Belgelendirmeye ilişkin sınav koşulları, Ülkemizdeki eğitim programlarının farklılıkları göz önünde bulundurularak adil bir düzeyde belirlenmelidir.

Meslek Etiğini her aşamada gözetilen bir denetim sistemi oluşturulmalıdır.

Yetkin Teknik Eleman'ın özlük hakları, gerek resmi ve gerekse özel sektörde yasal garanti altına alınmalıdır.

Sektörel olarak konuya daha geniş açıdan bakılması gerektiği, bu suretle İnşaat sektörünün aktörleri olan, Mühendis ve mimarların Yetkinliği ve Yeterliliği yanı sıra, bununla birlikte;

Müteahhitlerin uzmanlaşmasını ve bu yönde ciddi, sertifikasyon uygulamalarını içerecek şekilde, sektöre her bakımdan olumlu katkıları olacağı tartışmasız olarak çoğunlukla kabul edilen Müteahhitler Odasının kurulması,

Çırac, usta, kalfa ve diğer sektör çalışanlarının sertifikasyonunun sağlanması,

Yapı Malzemelerinin Avrupa ve Dünya standardına uygun üretimi ve denetiminin yapılması,

yönünde, her türlü çalışma koşulu olarak yürütülmelidir.

Sonuç olarak, yukarıdaki önerilerin Devlet kavramı içinde, ilgili bütün unsurların, Bakanlıkların (Örneğin; Bayındırlık ve İskan, Milli Eğitim Bakanlıkları ve diğerleri), YÖK Başkanlığı (ilgili Üniversitelerin ilgili bölümleri) ile başta Meslek Odaları olmak üzere ilgili Sivil Toplum Örgütlerinin yetkili temsilcilerinin ortaklaşa yapacakları, uyumlu, özverili ve uzun soluklu ciddi bir programa dayalı çalışmalarını ile uygulanabilirliği yüksek çoğunluğun kabul ettiği ve desteklediği kalıcı bir yasa, yönetmelik ve bunların tamamlayıcısı dokümanının hazırlanabileceği, Yetkin Mühendislik unvanının verilmesi ile ilgili sınav komisyonu ve kurulların da aynı düşünce ile oluşturulabileceği,

Bunun hayata geçirilebilmesi için, bu konunun üstesinden gelebilecek düzeyde donanımlı ve uyumlu ve özellikle gönüllü uzmanlardan oluşturulacak sürekli bir kurulun, Bakanlık veya YÖK Başkanlığının koordinatörlüğünde çalışma yapması gerektiği,

Ancak, bu çözümün zor ve uzun süre gerektirdiği düşünülürse bu durumda, TMMOB'nin Bakanlığımıza gönderdiği taslağın, bu konuda daha önce en fazla ve detaylı çalışma yapmış olduğu bilinen İnşaat Mühendisleri Odası temsilcilerinin katılımı ile gözden geçirilip, bugüne kadar hazırlanan taslakların bir sentezi olacak: şekilde düzenlenecek yasa taslağının, Bakanlığımız Hukuk Müşavirliğinin katılımı da sağlanarak, yasal prosedürün tamamlanması yönünde gerekli işlemlerin yapılması suretiyle bir çözüm üretilebileceği düşünülmektedir.

Ülkemizde meydana gelen büyük can ve mal kaybına neden olan deprem ve afetlere karşı, depreme dayanıklı, güvenli, kaliteli yapıların yapılması bilinçli toplum ve uzmanlaşmış yetkin teknik elemanların varlığı ile olacaktır. Ülke gerçeklerinden uzaklaşmadan hayale kapılmadan büyük bir özveriyle insanımızı bilinçlendirmeye, yeni bir kalite anlayışını yerleştirmeye çalışmalı kaliteye talep yoksa kalite de olmaz gerçeğini göz ardı etmemeliyiz.

Sadece kendimizi iyi yetiştirmek, işimizi daha iyi yapmak, iyi mühendis olmak, meslek etiğine sahip olmak yetmiyor. Sadece mühendis adaylarını veya mühendisleri yetiştirmek eğitmek, yetkin olmalarını sağlamak yeterli değildir. Eğitime işin kaynağından yani sokaktaki vatandaşımızdan başlamak gerekiyor. Tüm topluma kendilerine ilgilendiren her konuda birey olarak sorumlu olduklarını hatırlatmak gerekiyor.

Bütün bunlara rağmen bu günkü eleştirilen uygulamalardan kim sorumlu olacak? Elbette mühendisler ustalar işçiler...tasarlama karar verme uygulama ve yönetme bakımından üstlendiği rolden dolayı birinci derecede projelere imza atan mühendisler sorumlu olmaktadır. Bu bağlamda eskiden beri teknik elemanlar ve onlarla birlikte çalışanlar sorumluluklarının farkına vararak yasal düzenlemeleri bu esasa göre yapmaya çalışmışlardır.

Eğitim sistemimizden kaynaklanan bazı sorumluluk ve imkansızlıklar nedeniyle ne temel bilim dersleri ne mühendislik dersleri nede tasarım dersleri yeterince verilemiyor öğrenilmesi gereken temel ilkeler öğretilmiyor. Bunun sonucunda öğrencilere bilmediği konuları öğrenme yeteneği verilmediği gibi daha önemlisi düşünme tartışma ve araştırma yapma becerisi kazandıklarını ve bunların sonucu olarak üniversitelerden mezun olan teknik eleman problemi belirleme sentez yapabilme çözümü için kurumsal veya deneysel modelleme becerisi kazanmadan iş hayatına atılmak zorunda kalıyorlar.

Her şeyi üniversitede öğretemiyor (özellikle uygulama ve pratik) bunun bir kısmını da mezun olduktan sonra piyasada veya çalıştığı kurumlarda öğrenmesi ve belli sürelerden sonra denetim kazanması gerekir denili yorsa, bu takdirde teknik elemanlara yeni bu tanım yapma ihtiyacı da olacaktır.

Herhangi bir meslekte bilgi edinen ve edindiği bilgileri herhangi bir durumu algılamak tespit etmek ve değiştirmek için kullanan insanlar çoğu zaman yaptıkları işin ince ayrıntıları üzerinde düşünmezler.

Meslek sahibi olmanın en önemli özelliği kazanılmış mesleki bilgiler doğrultusunda iş yapmak ve daha önce yapılan benzerlerini örnek almaktadır. Bu duruma yakından bakıldığında çoğu zaman yapılan işlerin düz bilgilerle ilişkili olduğu görülebilir

Teknik elemanlarımızın, belirtmeye çalıştığımız sorunlarını bu tür kongre ve panellerde konuşarak, tartışarak, özeleştirir ve bilimsel çalışmalarla aşabiliriz. Bu amaç ve düşüncelerle panel' e konu edilen "yetkin / yetkili / uzman / Mesleki tanınırlık" konularının çok iyi tanımlanması, kavramlaştırılması, Mühendis ile Yetkin Mühendis arasındaki farkın çok iyi ve sağlıklı bir şekilde ortaya konulması gerekir.

Kamuoyunda, tam tersi bir anlayış olmasına karşın, konunun uzmanları, en yüksek düzeyde uzmanlık gerektiren mesleklerin, teorik bilimler değil teori ile uygulamadan müteşekkil uygulanacak bilimler olduğu görüşünde birleşmekte, tekniğe ve sanata çok incelikli uzmanlık alanı olarak bakmaktadırlar.

Mühendislik ve Mimarlık da uzmanlık gerektiren önemli bir meslektir.

Yetkin ve Yetkin, olmama farkını sadece etik ve eğitim eksikliği olarak değil, farklılığı daha başka nitelikler ortaya koyarak tanımlamak gerekir.

Yetkin teknik elemanlığı kurgularken hareket noktamız, yeterli ve gerekli bilgi sahibi ve deneyimi olan mühendis ve mimarların bilgi düzeyi mi yoksa sahip olması gereken etik değerler midir? Burada en önemlisi, toplumsal ilişkilerde ve mesleki çalışmalarda etik davranışlardır. Bu ise bir anlamda insan olmanın ve medeniyetin gereğidir. O zaman hareket noktamız olarak geriye sadece bilgi düzeyi kalmaktadır.

Ülkemizde yaşanan afetlerin özünde yatan gerçek, teknik elemanlarımızın bilgi düzeylerinin düşük seviyede olduğu, ön önemlisi bildiğini zannetmesidir. Meslek hayatında anlamadığı, bilmediği işleri yapmaları, yeterli bilgi ve deneyime haiz olduğu alanda hizmet vermeleri gerekir, aksi durumlarda ise hayır diyebilmedirler.

Yetkin Mühendis, yeterli mesleki bilgiye sahip, üreten, bilgilerini toplum hizmetine aktararak, insan dünyasını farklı kılan, eylemlerini düşünerek yapabilen özelliklere sahip olmalıdır.

Yetkin' lik bir bütün olarak düşünülmesi, kolayca tanımlanmamalı ve modellenmemeli, mesleki bilgi seviyesini yükseltecek çalışma ve eğitimin kolay olmayacağı bilinmektedir. Çünkü bu eğitim sonuçta kavramsal bir eğitimidir. Belli bir kavramın içselleştirilmesini sağlamak için en az iki veya üç kuşak mühendislerin eğitimden geçirilmesi uygun olacaktır.

Yüksek Fen Kurulu Başkanlığımızın üstlendiği önemli görevlerden birisi de Türkiye genelindeki kamu kurum ve kuruluşlardan Bakanlıkça havale olunan her türlü etüd, proje, kontrollük, inşaat, tesisat işleri ile ilgili idarelerle yükleniciler arasında meydana gelen anlaşmazlıkları inceleyerek karara bağlamaktır. Başkanlığımıza intikal eden dosyalardaki anlaşmazlıkların içeriğine bakıldığında, yukarıda sorunların temel ögesi olarak vurguladığımız "Yetkin" olmayan idareler ile yüklenicilerin öne çıktığı görülmektedir. Yetersiz bilgi ve deneyimi olmayan mühendis ve mimarların, sertifikasyonu olmayan çırak, usta, kalfa ve taşeronların, bilinçsiz yanlış uygulamalarının büyük ekonomik kayıplara ve insan hayatına mal olduğuna, meslek saygınlığına zarar verdiğine sık sık tanık olmaktadır. Sorunların temelinde, deneyim kazanılmadan kısa süreçte üstlenilen geniş yetkiler yatmaktadır.

ÖZGEÇMİŞ

Hüseyin İLTER

1954 yılında Erzincan'da doğdu ilk ve orta öğrenimini Erzincan'da, Yüksek öğrenimini Elazığ D.M.M. Akademisinde 1976 yılında tamamlayıp makine mühendisi olarak mezun oldu. Erzincan Bayındırlık İl Müdürlüğü'nde göreve başladı. Askerliğini, yedek subay olarak Diyarbakır'da yaptıktan sonra Erzincan'da 1993 yılına kadar DSİ Şube Müdürlüğünde Başmühendis, 2002 yılına kadar Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü'nde Şube Müdürü olarak görev yaptı. 2002 yılında Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yüksek Fen Kurulu üyeliğine atandı, halen görevine devam etmektedir. Erzincan'da çalıştığı yıllarda ek görev olarak Meslek Yüksek Okulunda altı yıl süreyle öğretim görevliliği hizmetinde bulundu. Ayrıca Makine Mühendisleri Odası Kayseri Şubesine bağlı Erzincan İl Temsilciliği Başkanlık görevini yedi yıl süreyle yürüttü. 2004 yılında düzenlenen Deprem Şura'sında Şura Üyesi olarak bulundu. MMO tarafından düzenlenen Mühendis, Yetkilendirme kurslarına katılarak mekanik tesisat, doğalgaz iç tesisat ve LPG'li araçların dönüşümü branşlarında uzmanlık belgesi aldı. Evli ve üç çocuk babası.

YETKİN/YETKİLİ/UZMAN TEKNİK ELEMAN KANUNU VE MESLEKİ TANINIRLIK

Hayrettin KÖYMEN

1. GİRİŞ

Yetkin mühendis, yetkili mühendis, uzman mühendis kavramları ülkemiz için yeni kavramlar değildir. Üniversitelerimizin bu alanlarda mezun vermeye başlaması ile birlikte bir yetkilendirme kavramı da ortaya çıkmış ve halen yetki konusu üniversite diploması ile özdeştir. Öte yandan gene çok uzun yıllardan bu yana üniversitelerimiz yüksek lisans ve doktora programları uygulamakta, bu programlardan mezunlar vermektedir. Uzmanlık ise gene mezun olunan yüksek lisans programı ile özdeş olarak algılanmaktadır. Meslekte yetkinlik ise tümüyle subjektif bir kavram olarak değerlendirilebilmektedir. Aslında ancak yetkinliği sağladıktan sonra yetki ve uzmanlıktan söz etmek mümkündür.

Bu kavramlar yeni olmamakla birlikte, ülkemizde süreç içinde evrim geçirmemiş ve tanımlamaları özellikle yetkinliği esas alan somut ölçütlere dayandırılmamıştır. Kanımca bu dönemde karşı karşıya olduğumuz ana konu budur.

2. AKADEMİK EĞİTİM

Öncelikle mühendislik mesleklerinde yetkinlik kavramı ve bunun eğitim ve profesyonel deneyim ile ilişkisini tartışmakta ve bu alanda ülkemizdeki duruma kısaca göz atmakta fayda vardır. Halen yetkilendirmenin tek ölçütünün üniversite diploması olduğunu gözeterek, konunun eğitim bileşenine bu açıdan kısaca göz atalım. Üniversitelerimizin mühendislik fakültelerine bağlı bölümlerinden her yıl pek çok sayıda öğrenci mezun olmakta ve profesyonel hayata atılmaktadır. Üniversiteler dört yıllık programlarından mezun ettiği bu öğrencilere diploma hakkı olarak mühendislik ünvanını “bütün hak ve yetkileri ile” vermektedir. Örneğin, 2004 yılında üniversitelerimizin Elektrik, Elektronik, Bilgisayar ve Biyomedikal Mühendisliği bölümlerine 6360 öğrenci girmiştir. Bu öğrencilerin hemen hemen tümü 2009-2011 yılları arasında mezun olacaklardır. Her yıl artarak gelişen bu sayılar bir yandan ülkemizin büyüklüklerini ve zenginliğini gösterirken, öte yandan hem verilen eğitim içeriğinin uygunluğu konusunun hem de yetkilendirme konusunun, yetkinlik açısından değerlendirilmesinin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

Üniversitelerimizin bölümlerinden mezun olan mühendislerimizin yetkinlik düzeyi, doğal ki mezun olunan bölümün eğitim içeriğine ve bu eğitimi vermekteki etkinliği ile ilişkilidir. Bu nedenle mühendislerin mesleki yetkinlikleri arasında, mezun oldukları bölümlere bağlı olarak kategorik büyük farklar oluşmuştur. Bu durumun en somut göstergesi, iş ilanlarında üniversite adı zikrederek eleman aranmasıdır. Ülkemizde diploma dışında mühendis yetkinliğini ölçen ve belgeleyen hiçbir sistemin olmaması bu sonucu doğurmuştur.

Öte yandan aynı bölümün mezunları arasında bile mühendislik yetkinliği itibarıyla büyük farklar olabilmektedir. Bu farklılık belli ölçülerde akademik performansa dayansa da, akademik başarı düzeyinin mühendislik yetkinliğini tümüyle yansıtmadığı bilinmektedir.

Üniversiteler bu mesleğin akademik eğitimini verir. Bu nedenle üniversitelerin diploma ve diğer belgelerinde, sadece verdiği eğitimi ve mezunun akademik başarı düzeyini belgelemeleri gerekir. Yetkilendirme başka bir konudur.

Üniversitelerimizin verdiği eğitimin içeriğinin ve etkinliğinin, mezunların daha sonra ulaşabilecekleri yetkinlik düzeyi açısından önemi çok açıktır. Bölümlerin programlarının bu anlamda uzman bağımsız akreditasyon kuruluşları tarafından değerlendirilmesi, bu alanda gelişmiş ülkelerde çok uzun zamandan beri uygulanmaktadır. ABD’nde bu işlevi ABET adlı kuruluş, İngiltere’de ise TMMOB’ne karşılık gelen Engineering Council’a bağlı meslek odaları yerine getirmektedir. Ülkemizde yaklaşık on yıldan beri önde gelen birkaç üniversitemizin bazı mühendislik bölümleri bu konuya ilgi göstermiş ve ABET akreditasyon sürecinden geçerek akredite olmuşlardır. Tabii bu programlar İngilizce dilinde eğitim yapan üniversitelerimizin bölümlerine aittir.

Gene son birkaç yıl içinde Mühendislik Dekanlar Konseyi adlı sivil toplum örgütüne bağlı Mühendislik Değerlendirme Kurulu (MÜDEK) konuya eğilmiş ve Türkiye’deki mühendislik bölümlerinden programlarını akredite etmek isteyenlerine bu hizmeti sunmaktadır (<http://mudek.me.metu.edu.tr/>). Çok geç olmakla birlikte konu ile ilgili bu gelişmeler ümit vericidir.

Avrupa Topluluğu üyesi ülkelerin içinde bu konuyu çok ayrıntılı, düzenli ve sürekli yürütenleri olduğu gibi, henüz bu alanda hiç ilerlememiş ülkeler de bulunmaktadır. Mühendislik programları için ortak bir Avrupa Akreditasyon Sistemi geliştirilmesi amacıyla, Temmuz 2004’te EUR-ACE olarak adlandırılan bir Avrupa projesi başlatılmıştır. Bu projede bazı üniversitelerimiz ve MÜDEK te yer almaktadır.

Görüldüğü gibi 4 yıllık lisans eğitimi boyutu itibarıyla, eğitim sürecinin içeriği ve etkinliğinde kabul edilebilir bir ortak düzey belirleme ihtiyacı anlaşılmalı ve belli ölçüde yol kat edilmiştir. Ülkemizdeki üniversite bölümü miktarı ve öğrenci sayısı çokluğu göz önüne alındığında konunun ne kadar kapsamlı olduğu ortaya çıkar.

3. PROFESYONEL DENEYİM

Akademik eğitimin yeterliliği mühendisin yetkin hale gelmesi için gerekli olsa bile, doğal ki kendi başına yeterli olamamaktadır. Sadece 4 yıllık bir üniversite eğitimi ile bundan sonraki 30 yıllık bir profesyonel hayatın tüm gerekliliklerini karşılamının imkansız olduğunu tartışmaya gerek bile yoktur. Mühendislikte yetkinliği sağlayan en önemli unsur, edinilmiş bilgiyi bilinen veya yeni karşılaşılan uygulamalarda doğru uygulamaktır. Dolayısıyla bir mühendisin yetkinliğini değerlendirebilmek için, eğitiminin yanı sıra o güne kadar içinde bulunduğu mühendislik çalışmalarındaki performansını da öncelikle gözetmek gerekir. Üniversite sonrası eğitim, mühendislik birikimini taze tutmak ve güncelleştirmek için şarttır. Bu nedenle Üniversite sonrası eğitim profesyonel deneyimin vazgeçilmez bir parçasıdır. Gene bazı ülkelerde bu kavram çok eskiden beri ele alınmış ve mühendisin profesyonel deneyiminin değerlendirme süreci çok ayrıntılı yapılandırılmıştır. Bu işlev öncelikle meslek odaları tarafından yerine getirilmektedir.

Ülkemizde ise bu konu hiç ele alınmamıştır. Halen bütün mühendislerimiz diploma hakkı olarak yeterliliğe sahiptir, profesyonel deneyiminin içeriği ise subjektif tanımlamalardan ibarettir. Kanımca bu alanda alınacak yol çoktur ve meslek odaları bir an önce gerekli komitelerini kurarak konuyu ele almalı ve yapılandırmalıdır. Aslında bu konu bir meslek odasının en başta gelen görevidir.

4. YETKİLENDİRME

Mühendislerin yetkilendirilmesi ile uzun süredir ilgilenilen ülkelerde genel yapılanma ve süreç ülkeden ülkeye bazı farklar gösterse de birçok alanda ortaktır. Yetki sahibi olacak mühendisin şu aşamalardan geçmesi beklenir:

- a. Akredite bir lisans eğitimi programında uygun düzeyde bir akademik başarı ile mezuniyet;
 - Aranacak başarı düzeyi genel olarak şeref öğrencisi olmak düzeyindedir. Bunu sağlayamamış mezunların veya akredite olmayan bir programdan mezun mühendislerin eksik giderecek ek eğitim almaları ve/veya meslek odası veya ilgili kuruluş tarafından açılacak sınavlara girerek akademik yeterliliğini göstermesi talep edilmektedir.

b. Mühendisin mezuniyetten sonra çalıştığı işlerde edindiği birikimi belgelemesi istenmektedir. Genellikle yetkili bir mühendisin yönetiminde yeterli bir süre çalışarak, uygulama, tasarım, projelendirme, finansman ve yönetim alanlarında edindiği deneyimi belgelendirmesi istenmektedir. Bu süre en az birkaç yıl olmaktadır.

Ancak bu koşulları yeterince karşılayan mühendislere gerekli yetkiler verilmektedir. Dikkat edilmesi gereken bir hususta, yetki sahibi mühendisin bundan sonraki profesyonel yaşantısında da aynı şekilde belgelendirme ve ek eğitim görerek devam etme zorunluluğudur. Bu anlamda “hayat boyu eğitim” kavramı yaygın olarak geliştirilmektedir.

Tabii yukarıdaki genel olarak tanımlanan türde bir süreç, kabul edilebilir profesyonel deneyim kazanılacak iş yerlerinin de, profesyonel eğitim veren kurumların eğitim içerik ve etkinliğinin de bu açılardan akreditasyonunu gerektirmektedir. İşte özellikle bu konu tümüyle meslek odalarına has bir görev ve sorumluluk olarak ortaya çıkmaktadır.

Yukarıda çok kabaca ifade edilen yetkilendirme süreci engelleyici gibi görülebilir. Aslında konunun mükemmellik değil, yeterli minimum birikimi mutlaka sağlamak ve bunu objektif ölçütlerle ve karşılaştırılabilir kılmaktan ibaret olduğu düşünülürse, bu sürecin sadece bir gereklilikten ibaret olduğu da ortaya çıkar.

5. YASA TASLAĞI

Yukarıdaki irdeleme ışığında TMMOB tarafından hazırlanan yasa taslağı konusunda şu gözlemler yapılabilir:

A. Dayanak Madde 3: Bu maddede yetkinlik ve yetki belgelendirmesi konusu yalnızca mevcut iç mevzuat ile ilişkilendirilmiştir. Bu alanda Avrupa Topluluğu içinde de özellikle hizmetlerin serbest dolaşımı ilkesi çerçevesinde yetkinlik ve yetki belgelendirmesi alanında yoğun düzenleme faaliyetleri yürütülmektedir. Üye ülkelerin bazılarında çok eskiden beri bu düzenlemeler zaten mevcutken, bazı, özellikle yeni, üye ülkelerde yetkilendirme ilkeleri henüz yerleşmemiş durumdadır. İşte bu nedenle bir üye ülke vatandaşının başka bir üye ülkede yetki kullanmasını teminen yetkilendirme süreç ve tanımlarında uyum sağlamak amacıyla, içinde bulunduğumuz dönemde yoğun bir hazırlık yapılmakta, bu konuda bir yasal düzenlemeye gidilmektedir. Bu durumun da gözetilmesi, muhtemelen kısa sürede yeniden bir yasal düzenleme gereğini ortadan kaldıracaktır.

B. Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi- Madde 7: Bu maddede, esas olarak üniversite sonrası mesleki eğitim konusu düzenlenmektedir.

Yukarıda kısaca tartışıldığı gibi, bu mesleklerin temel eğitimini veren kurumların, yani üniversite ve yüksek okulların, çok kapsamlı bir kalite kontrol sürecine oturtulmakta olduğunu gözlemlemekteyiz. Bu bağlamda, mezunlarına, her meslek dalında gereken eğitim bileşenlerini yeterli düzeyde verebilen kurumlar olacağı gibi, eksiklikleri olan kurumlar da vardır ve olacaktır.

Her hangi bir meslek dalında üniversiteler temel eğitimi verir ve bu eğitimi verdikleri diploma ile belgelerler. Meslek odaları ise üniversitelerin verdiği temel eğitimin mesleki uygulama açısından düzeyini ve yeterliliğini değerlendirir, ayrıca bireyin meslek dalındaki üniversite eğitimi sonrası deneyim birikimini değerlendirir ve belgeler.

Üniversite sonrası eğitim düzenlenirken sadece kısa kurslar ile giderilebilecek bazı özel bilgi eksiklikleri değil, bu tür temel eğitim eksiklikleri de gözetilmelidir. Bu türde kurumlardan mezun olan bireylere ilerleme imkanı tanınmalı ve eksikliklerin giderilmesine fırsat verilmelidir. Aksi takdirde, ya bugün ülkemizde olduğu gibi fakat artık uluslar arası düzeyde kabul görmeyen bir yaklaşımla, ilgili her okuldan mezun birey temel eksiklikleri gidermeden ama kısa bir iki kurs görerek yetkin sayılacak veya bu bireyler hiçbir zaman yetkili olarak belgelendirilemeyeceklerdir. Bu konuda taslakta bir açıklık sağlanmalıdır.

Bu maddenin (a) fıkrasında, Uzmanlık ile ilgili kursların MİSEM tarafından verilmesi ile kısıtlanmıştır. Yani MİSEM dışında hiçbir kuruluş Uzmanlık eğitimi veremeyecektir. Uzmanlık da çoğu kez kısa kurslar ile sağlanabilecek bir birikim olamamaktadır.

Konuyu gerçek boyutları ile ele aldığımızda eğitim verme yükümlülüğünün sadece MİSEM tarafından karşılanarak amaçların hasıl olması mümkün değildir. Boyutu algılayabilmek için, sadece 2004 yılında ÖSS sonucu üniversitemizimizin sadece elektrik, elektronik, bilgisayar ve biyomedikal mühendisliği bölümlerine yeni kayıt yaptıran öğrenci sayısının 6360 olduğunu yeniden hatırlamak yeterlidir. Burada gözetilen konu Türkiye'nin eğitilmiş iş gücünün üniversite sonrası eğitim ve deneyim birikiminin değerlendirilmesi ve belgelendirilmesidir. Bu boyuttaki üniversite sonrası mesleki eğitim hizmetini meslek odalarının fiilen vermesi imkansızdır.

Mesleki yetkinlik, yetkilendirme ve tanınırlık konularını iyi düzenlemiş ülkelerin durumuna baktığımızda, Meslek Odaları'nın konuları açısından önemli bir fark gözlemliyoruz. Bu ülkelerde Meslek Odaları fiilen eğitim veren kurumlar olmaktan ziyade, Lisans eğitiminde olması gereken bileşenleri belirleyen, talep eden, eğitim kurumlarının mezunlarının düzeylerini sınavan, eksikleri ve nasıl giderileceğini belirleyen, uzmanlık eğitim ve kursları düzenleyen kurumları akredite eden, düzenleyici bir kuruluş olarak çalışmaktadır.

Kanımca bu madde tümüyle yeniden düzenlenerek, üniversite sonrası eğitimin çok daha yaygın bir şekilde verilmesine imkan tanınmalı, Meslek Odalarını (MİSEM) ve TMMOB'yi, halen yürütmekte olduğu özel bazı konularda kısa süreli eğitim vermek yükümlülüğünün yanı sıra, mesleki uygulama ilkelerini ve düzeyi belirleyen, üniversite sonrası eğitim veren kuruluşları akredite eden düzenleyici bir konuma getirmelidir.

C. Uygulama Yönetmelikleri-Madde 14:

Bu maddede Odaların yasa yürürlüğe girdikten sonra üç ay içinde yönetmeliklerini TMMOB ye sunma zorunluluğu getirilmiştir. Kanımca meslek odalarımız uluslar arası düzeyde kabul gören mesleki yeterlilik konusuna ve ayrıntılarına henüz yeterince vakıf değildir. Bu amaçla gerekli komisyonlarını gerçek anlamda henüz kurup çalıştırmamıştır. Halen her bir ana meslek dalında ve alt dallarında hangi üniversitelerin hangi düzey (hangi derece ile) mezunlarının, ek bir temel eğitim gerekmesizin yetkili olarak belgelendirileceği, temel eksik saptama yöntem ve süreçlerinin ne olacağı, üniversite eğitimi sonrası mesleki deneyimin nasıl izlenip nasıl belgelendirileceği henüz saptanmamıştır. Eski üyelerin yetkili olarak belgelendirilmelerinin nasıl olacağı bilinmemektedir. Herhangi bir meslek dalında bu belirlemelere ulaşmak, kanımca, çok sayıda uzman üye içeren, kuvvetli bir sekreteryaya desteği gerektiren iki-üç yıllık yoğun bir çalışma ile mümkündür. Bu çalışmaların yapılması gerekir. Taslağın esas maddelerinde bu yönlendirme yoktur. Bu madde ve arkasından gelen Geçici maddeler, taslağın bu haliyle, daha sonra içinden çıkılamayacak bir durum yaratma potansiyeli taşımaktadır.

Geçici Maddeler: Taslağın bu haliyle yasalaşması halinde kanımca, mesleki yeterlilik denetlemesi ve belgelendirmede arzu edilen düzelme oluşmayacaktır. Korkarım ki, büyük olasılıkla, mevcut üye listeleri hemen hemen olduğu gibi yetkili ve belgeli üye listelerine dönüşecek, ve hemen ardından da yeniden bir yasa düzenlemesi gerekecektir.

ÖZGEÇMİŞ

Hayrettin KÖYMEN

Hayrettin Köymen 1952 Ankara doğumludur. Elektrik-Elektronik Mühendisliği dalında lisans ve yüksek lisans derecelerini ODTÜ'nden, sırasıyla, 1973 ve 1976 yıllarında, doktora derecesini ise 1979 yılında Birmingham (İngiltere) üniversitesinden aldı. 1979-1983 yıllarında ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü'nde (Mersin), 1983-990 yılları arasında ise aynı üniversitenin Elektrik Mühendisliği Bölümünde görev yaptı. 1990 yılında Bilkent Üniversitesi'nin Elektrik- Elektronik Mühendisliği bölümüne geçen Hayrettin Köymen, halen bu kurumda profesör olarak görev yapmaktadır. 1988 yılında iki kurucu ortakta biri olarak, bilgisayarlı EKG cihazları üreten ve bu alanda yazılım ve donanım geliştiren Kardiosis Ltd. şirketini kurdu. 1998 yılında bu şirketteki hisselerini satan Hayrettin Köymen, halen özellikle telekomünikasyon alanında çalışmaktadır.

YETKİN/YETKİLİ/UZMAN TEKNİK ELEMAN KANUNU VE MESLEKİ TANINIRLIK

Emin KORAMAZ

Mühendislik ve mimarlık etkinlikleri ile ilgili temel kaygı, bu etkinliklerin toplumun güvenliği ve sağlığını ön planda tutarak gerçekleştirilmesi olmalıdır. Mühendis ve mimarların verdiği hizmetlerin riski doğrudan topluma yansımaktadır. Ülkemizin ve dünyanın yakın tarihi bu risklerin ağır bedellerinin toplum tarafından ödenmesi örnekleri ile doludur. Dolayısıyla, her şeyden önce toplumsal bir hizmet sunan mühendisler ve mimarlar bu hizmetleri verebilecek yeterli bilgi ve deneyime sahip olmak, mesleklerinde uzmanlaşmak zorundadırlar.

Ülkemizde Mühendislik ve Mimarlık 17 Haziran 1938 tarihli ve 3458 sayılı yasa ile tanımlanmıştır. Yasaya göre, mühendislik ve mimarlık ünvanı ve yetkisi ile sanat icra etmek için mühendislik ve mimarlık tahsiline dayalı diploma sahibi olmak gerekli ve yeterlidir. Bir mühendis veya mimar diplomasını alır almaz kendi alanı ile ilgili her türlü mesleki etkinlikte sınırsız bir yetkiyle donatılmaktadır.

Bilim ve teknolojinin günümüzde eriştiği düzeyde uzmanlık alanları hızla artmakta ve disiplinler arası bir niteliğe bürünmektedir. Bu kanuna göre her yeni uzmanlık alanı için yeni bir mühendislik fakültesi ya da bölümü açılarak lisans diploması verilmesi gerekmektedir.

Nitekim ülkemizde böyle bir gelişme de yaşanmakta, bir mühendislik disiplininin uzmanlık isteyen herhangi bir alanında ya da disiplinler arası konularda verilen lisans eğitimleri ile, yeni mühendislik ve mimarlık disiplinleri oluşturulmaktadır.

Üretimden kopuk, plansız bir anlayışla oluşturulan bu bölümlerden mezun olan mühendis ve mimarların çoğunun hangi iş sektöründe, hangi konularda, hangi düzeyde istihdam edileceği bile düşünülmemektedir. Yetki ve sorumluluklarını belirten hiçbir yasal düzenleme yoktur. Büyük bir çoğunluğu aldıkları eğitimle ilintisiz işlerde çalışmakta, ya da iş bulamamaktadırlar.

Ülkemizde mühendislik mimarlık eğitimi veren kuruluşların yeterliliği de ayrı bir tartışma konusudur. Genel olarak eğitimin, özel olarak da mühendislik ve mimarlık eğitiminin kalitesinde eğitim kuruluşlarına göre önemli farklılıklar bulunmaktadır. Bu kuruluşların çoğunda güncel müfredata sahip, yeterli sayıda öğretim üyesi ve çağdaş laboratuvar olanakları ile öğretim yapıldığını söylemek mümkün değildir.

Hal böyle iken, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Yasası eğitimi yeterli olsun veya olmasın geçerli diplomaya sahip her mühendisin veya mimarın mesleki etkinlikte bulunmasına olanak sağlamaktadır.

Oysaki, gelişmiş ülkelerde mühendislik ve mimarlık lisans eğitimi, “ meslek yaşamı boyunca sürecektir meslek içi eğitime olanak sağlayacak temel bilimsel eğitim olarak” tanımlanmakta ve akademik programlar bu tanım çerçevesinde şekillendirilmektedir. Mühendise kendini geliştirip, özgürce tasarlayabileceği yeni şeyler öğrenebileceği temel bilgiler verilmektedir.

Bir mühendis veya mimarın diplomasını alır almaz uzmanlık gerektiren konularda mesleki etkinliklerde bulunması söz konusu değildir. İlgililer çalışacakları alana göre, lisans eğitimi sonrasında uygulamaya yönelik ek eğitime tabi tutulmakta, yeterlilikleri ve mesleki gelişimleri belgelenmekte, izlenmekte ve denetlenmektedir.

17 Ağustos ve 12 Kasım depremlerinin binlerce cana ve katrilyonlarca kaynağa mal olan yıkıcı sonuçları elbette ki ranta dayalı, hukuk tanımaz, bilimsellikten uzak yapısal politikaların kaçınılmaz sonucudur. Ancak bu sonuçların hazırlanmasında mühendislik ve mimarlık hizmetlerindeki tasarım, uygulama ve denetim süreçlerindeki yetersizlik, başıboşluk ve çarpıklıkların doğrudan etkisi bulunduğu yadsınamaz bir gerçekliktir. Ve bu felaketler meslek alanlarımızda uzmanlaşmaya ve mesleki denetime yönelik girişim ve düzenleme arayışlarımızın ne denli önemli olduğunu bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Ülkemizin altına imza koyduğu Dünya Ticaret Örgütü Anlaşmaları ve AB anlaşmaları mühendislik hizmetlerinin serbest dolaşımını da kapsamaktadır. Ülkemiz mühendis ve mimarlarının büyük bir bölümünün rekabet edebilir bir düzeye getirilmesi öncelikle bilim ve teknoloji politikaları temelinde bir ulusal kalkınma stratejisine sahip olunması, eğitimin kalitesinin artırılması ve meslek edinme sisteminin yeniden belirlenmesi ile mümkün olacaktır. Aksi halde ülkemizde mühendislik ve mimarlık hizmetleri de uluslararası sermayenin boyunduruğu altına girecektir.

Mesleki yeterlilik, mesleki yeterliliklerin belirlenmesi ve karşılıklı tanınması konusunda Avrupa Birliği'nde bir dizi çalışma yürütülmektedir. Bu konuda 2001 yılının Mayıs ayında Avrupa Parlamentosu Konseyi ve Komisyonunda; "mesleki yeterliliklerin karşılıklı tanınması alanında uygulanabilen yasal metinlerin, herkes tarafından kolaylıkla ulaşılabilen, birleştirilmiş adaptasyonlarının bulunması önemlidir" şeklinde bir mutabakat kararı alınmıştır. Bu mutabakat çerçevesinde Avrupa Topluluğu Komisyonu 12 Mart 2002 tarihli COM 2002 (119) sayılı bir direktif önerisi hazırlayarak (Mesleki Yeterliliklerin Tanınması Direktifi) Avrupa Komisyonu ve Konseyinin onayına sunmuştur. Yani direktif henüz yürürlüğe sokulmamıştır. Öneri mahiyetinde bir direktif olup Konsey ve Parlamentoda değişikliğe uğrama olasılığı yüksektir.

Bu direktif önerisi ile sağlık ve mimarlık alanındaki 7 adet sektörel direktif, mühendisleri de içine alan genel sistem direktifleri (89/48/EEC, 92/51/EEC) ve mesleki deneyimin temel alındığı geçiş direktifleri tek bir direktif altında birleştirilmektedir. Burada temel amaç , AB üyesi ülkeler arasında hizmetlerin serbest dolaşımını kolaylaştırmak, mesleki eğitim ve uygulamada "minimum" standartlar geliştirmektir.

Türkiye'nin adaylık sürecinde kaydettiği ilerlemelerin değerlendirildiği Ekim 2004 yılında yayımlanan İlerleme Raporunda da "Mesleki yeterliliklerin karşılıklı tanınması, vatandaşlık hakları veya sosyal güvenlik sistemlerinin ileriye dönük koordinasyonu alanlarında herhangi bir gelişme olmadığı vurgulanmış ve Türkiye'nin hâlâ, akademik diplomaların ve mesleki yeterliliklerin tanınmasının gerçekleştirilebilmesine yönelik hukukî zemini oluşturmadığı belirtilmiştir.

2004 yılı İlerleme Raporunda ayrıca; meslekler için asgari eğitim gereklerine ve mesleki eğitimin koordinasyonu konusundaki Direktiflere (sağlık alanındaki 6 meslek ve mimarlar) ve mesleki yeterliliklerin tanınması Direktiflerine (aynı mesleklere ilaveten Genel Sistem Direktifleri ve avukatlar hakkındaki iki Direktif) uyuma ilişkin olarak, Türk mevzuatının standarda yaklaştırılması gerektiği ifade edilmiş ve özellikle mevcut üye Devletlerden gelecek mesleki yeterliliklerin tanınması konusundaki talepleri değerlendirebilmek amacıyla, ulusal bir meslek standartları kurumunun oluşturulması da dahil olmak üzere, idari kapasitenin kayda değer şekilde güçlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Bu konuda ülkemizde, AB Genel Sekreterliği tarafından COM 2002 (119) sayılı direktif tasarısı esas alınarak Aralık 2003'de mesleki niteliklerin AB üyesi ülkelerle karşılıklı tanınmasına olanak sağlayan "Mesleki Yeterliliklerin Düzenlenmesi ve Tanınması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı" hazırlanarak ilgili kuruluşların görüşüne açılmıştır. Bu taslak hakkında TMMOB, Sağlık Bakanlığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İŞ KUR, YÖK, Türk Tabipleri Birliği ve Türk Dışhekimleri Birliği temsilcilerinin katılımı ile bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Buradaki görüş ve öneriler doğrultusunda AB Genel Sekreterliği'nce son şekli verilen kanun tasarısı taslağı İngilizceye tercüme edilerek AB komisyonunun ilgili birimlerine gönderilmiştir. Şu aşamada AB komisyonunun görüşleri beklenmektedir.

Bu kanun tasarısı taslağı ve temel alınan direktif önerisinde mesleklerin serbest dolaşımını daha esnek bir hale getirilmeye, tanıma sistemi kolaylaştırmaya çalışılmaktadır. AB'ye üye ülkeler arasında, düzenlenmiş meslekler denilen mesleki hizmetler serbest dolaşıma açılmakta, işyeri başka bir üye

devlette kurulu bir meslek mensubunun, bir diğer üye ülkede mesleğini hizmet sunumu şeklinde icra edebilmesi, bir diğer ülkede kendi adına işyeri açması ya da bu ülkede kurulu bir işyerinde çalışabilmesi için gerekli mesleki yeterlilikler ve diğer kriterler belirlenmektedir.

Mesleki yeterliliklerin tanınması 3 ana gruba ayrılmıştır.

Birinci grup meslekler iş deneyimine göre sınıflandırılmaktadır. Bu gruptaki meslekler için o işi bir üye ülkede belirli bir süre icra etmek yeterli sayılmaktadır. Alınan eğitim süresine göre istenilen iş deneyim süresi artmakta yada azalmaktadır.

İkinci grup meslekler asgari eğitim şartları, müfredat, ders süreleri gibi hususların açıkça düzenlendiği ve tüm Toplulukta yeknesak uygulanmasının zorunlu olduğu mesleklerdir. Bu meslekler; doktorluk, hemşirelik, diş hekimliği, veterinerlik, ebelik, hemşirelik ve mimarlık meslekleridir. Tüm üye ülkelerde bu meslekler için gerekli eğitimi veren kurumlar eğitimlerini ilgili Topluluk düzenlemelerinde belirtilen asgari şartlara göre vermek zorunda oldukları için, bu mesleklerde mesleki yeterliğin “otomatik tanınması” sistemi uygulanmaktadır.

Üçüncü grup ise temel olarak bir mesleğin icrasında birlik düzeyinde asgari eğitim şartları, müfredat, ders süreleri, akreditasyon gibi konularda ortak bir düzenlemenin oluşturulmadığı meslek gruplarıdır. Bir ülke herhangi bir mesleği nasıl düzenleyeceği hususunda serbesttir. Ancak yapılacak düzenleme genel sistemde belirlenen usul ve esaslar dikkate alınarak yapılmak zorundadır. Çünkü Genel Sistem ulusal mevzuatlarla düzenlenen bir mesleğin başka bir ülkede tanınma prosedürlerini içermektedir. Buna düzenlenmiş mesleklerin karşılıklı tanınma prosedürleri de denilmektedir. GENEL SİSTEM mesleki yeterlilikleri 5 ayrı seviyede düzenlemektedir.

Bu seviyelere ilişkin düzenlemeler, mesleki eğitim ve öğretimin tamamlanması ile elde edilen diplomalar ile mesleki yeterliliklerin ve deneyimin belgelendirilmesinde kullanılan sertifika ve belgelere ilişkin tanınma prosedürlerini içermektedir. Taslak ve direktiflerde tanımlanan mesleki yeterlik düzeyi aşağıdaki gibidir.

Düzye 1: mesleki beceri belgesi

Düzye 2: sertifika

Düzye 3: kısa süreli bir eğitim programını başarı ile tamamladığını gösteren diploma,

Düzye 4: orta seviyede bir eğitim programını başarı ile tamamladığını gösteren diploma,

Düzye 5: yüksek seviyede bir eğitim programının başarı ile tamamladığını gösteren diploma

Mühendisler de bu gruba girmektedir. Avrupa ülkelerindeki Mühendislik Eğitimi Sistemleri Avrupa Ulusal Mühendislik Birlikleri Federasyonu (FEANI) tarafından incelenmiş ve 35 farklı sistem ile 40-42 adet farklı mühendislik diploması veya unvanı olduğu tespit edilmiştir.

Bu nedenle mühendislik alanında AB içerisindeki uyum çalışmaları bazı güçlüklerle karşılaşmış ve henüz tamamlanamamıştır. Ancak çeşitli ülkelerin farklı disiplinlerdeki mühendislik örgütlerinin ve teknik eğitim veren üniversitelerin Avrupa çapında oluşturduğu organizasyonlar ve Avrupa Ulusal Mühendis Birlikleri Federasyonu bu uyumlaştırma çabalarında Avrupa Konseyine danışman statüsüyle hizmet vermektedir.

Bu gruba giren mesleklerde mesleki eğitimin, tatbikatın veya mesleki uygulamanın seviyesi ve yapımının bir mevzuat ile düzenlenmesi ve bu konuda yetkili bir makamın kontrolüne ve onayına tabi tutulması gerekmektedir. Yani mesleki uygulama için diploma tek başına yeterli sayılmamaktadır.

Direktif içerisindeki “diploma” tanımı, yüksek eğitim sonucunda kazanılan akademik bir ünvan veya dereceyi değil, kişinin mesleğinde tam yetkilendirildiğini (fully-qualified) belirtmek için kullanılmaktadır. Eğitim, öğretim veya mesleğin uygulanmasında önemli farklılıkların olduğu durumlarda ev sahibi ülke mesleki deneyimlerin ispatlanmasını talep etme, bir staj dönemi ya da seviye testi gibi uygulamalar yapma hakkına sahiptir. Bu da “adaptasyon mekanizması” olarak adlandırılmaktadır. Böylece direktifin kolaylaştırıcı etkisi, ağırlıklı olarak üye ülkelerin ulusal uygulamalarda takındıkları olumlu veya daha olumsuz tavırlara bağlı kalmaktadır. Ulusal mesleki

mevzuatlarımız oluşturulup uygulanmaya konulmazsa AB üyesi tüm ülkelerin yabancı meslek mensupları ülkemizde hiçbir koşul ve şarta bağlı olmaksızın çalışabilirken ülkemiz mühendisleri mesleklerini AB ülkelerinde aynı biçimde icra edemeyeceklerdir

Bu nedenle mesleki ünvanların kullanılması, davranış kodlarının düzenlenmesi ve bu kodlara uyumun sağlanması, eğitim ve meslek içi eğitimin süre/içerik/kapsam/şekil/sertifika/ akreditasyon esaslarının oluşturulması gibi mesleki düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Bu düzenlemelerde meslek Odalarının yetki ve sorumluluğu AB düzeyine getirilmelidir.

AB ülkelerinde meslek içi eğitimin verilmesi ve sertifikalandırılması, mesleki yeterliğin belgelenmesi, diploma ile edinilmiş ünvanların icra alanlarının düzenlenmesi konularında yetkili otorite meslek erbablarının sicilini tutmakla görevli olan meslek Odalarıdır.

Bu nedenle TMMOB tarafından hazırlanan “Yetkili Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Belirlenmesi ve Belgelendirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı”nın ivedilikle yasallaşması hayati önem arz etmektedir.

Kanun tasarısı taslağı gerekçesinde de belirtildiği üzere

Kanun Tasarısı, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı Odalara kayıtlı mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek uygulama alanlarının belirlenmesinde TMMOB’ni, mesleki yeterliğin belgelendirilmesi ile meslek içi eğitim faaliyetleri düzenleme konusunda Odaları sorumlu tutmakta ve görevlendirmektedir.

Kanun Tasarısının hedefi; hizmetin kişi ve toplum yararına verilmesi, yanlış uygulamaların önlenmesi, kalite ve güvenilirliğin artırılmasıdır. Mühendislik hizmetlerinin alanında yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip olan üyelerce verilmesi, hizmetin verilme sürecinde hizmeti veren üyelerin mesleki ve meslek etiği açısından tam olarak denetlenmesidir. Hizmeti veren üyelerin bilginin hızla yenilenmesi gereksinimine uygun olarak çağdaş teknikleri izleyebilmelerine yönelik sürekli mesleki eğitim sürecine tabi tutulmalarının sağlanmasıdır.

Yine bu amaçla TMMOB tarafından “ Meslek İçi Eğitimi ve Belgelendirme” yönetmeliği 14 Aralık 2004 tarihli ve 25670 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe sokulmuştur. Bu çerçevede Yönetmelik kapsamında bağlı Odalarda kendi yönetmeliklerini düzenlemişler uzmanlık konularını ve belgelendirme koşullarını birliğe bildirmişlerdir.

Uzman mühendislik ve özelde tesisat mühendisliğinde uzmanlık, sertifikalandırma ve meslek içi eğitim konuları 1980’lerin ikinci yarısından itibaren Odamız gündeminde de önemli bir yer tutmaktadır.

Odamız tüm meslek uygulama alanlarımızda, hizmetin mesleğinde ehil, yeterli bilgi ve deneyime sahip uzman üyelerince verilmesi gerektiğini temel ilke haline getirmiştir.

Odamız, yapı üretim ve denetim sürecinde tüm plan ve projelerin ehil, mesleki yeterliliği ilgili meslek odasınınca belirlenmiş mühendis ve mimarlar tarafından hazırlanması, ve bu projelerin mesleki etik ve üyelik sicil kayıtları yönü ile meslek odalarından mesleki denetiminin geçirilmesi gerektiğini savunmaktadır.

Bu nedenlerle proje müellifliğinden başlanarak, fenni mesul görevini ve ilgili idarelerde denetim görevini yürütecek mühendis ve mimarların mesleki yeterliliğinin ilgili meslek odasınınca belirlenmesi ve belgelenmesi, ayrıca süreç içerisinde bu yeterliliğin gelişen ve değişen bilim ve teknolojiye bağlı olarak yine ilgili meslek odasınınca sürekli eğitimlerle desteklenmesini zorunlu görmektedir.

Bu konu, uzmanlık, profesyonel mühendislik, mesleki yeterlilik ve mesleki akreditasyon adları altında Odamızca düzenlenen bir dizi etkinlikte tüm yönleriyle, tüm tarafların katılımıyla tartışmaya açılmış ve sonuç bildirgeleri kamu oyuna ve ilgili kurum ve kuruluşlara aktarılmış, Odamız genel kurullarına taşınmış ve konuya ilişkin çerçeve yönetmeliklerimiz oluşturulmuştur.

Bu etkinliklerden en önemlileri 1989, 1993, 1997, 2001 ve 2003 yıllarında gerçekleştirdiğimiz Makine Mühendisliği Eğitimi sempozyumları, 1999 yılında ve bu yıl TMMOB adına düzenlediğimiz Mühendislik Eğitimi Sempozyumları, bu yıl yedincisini düzenlediğimiz Ulusal Tesisat Mühendisliği kongreleri, Odamızca 1995 yılından itibaren iki yılda bir Eskişehir’de tertiplenen Ölçüm Bilim Kongreleri, Odamız üyesi öğrenciler ile gerçekleştirdiğimiz Öğrenci üye kurultayları ve Odamız üyesi meslek disiplinlerine yönelik eğitim veren mühendislik fakültelerinin bölüm başkanları ve dekanları ile gerçekleştirdiğimiz toplantılardır.

Özellikle Tesisat Mühendisliği kongrelerimizin birçok oturumu, paneli ve hatta sabah kahvaltısı söyleşileri bu konu hakkında yapılan ve yapılması gereken çalışmalara ayrılmıştır.

Odamız tüm bu tartışma süreçlerinde elde edilen bilgi birikimini kendi iç dinamiklerine yansıtarak Anayasa ve TMMOB yasasının kendine verdiği yetki ve sorumluluk çerçevesinde meslek alanlarına ilişkin tüm iç düzenlemelerini büyük bir hızla oluşturmakta, geçmiş dönemlerde yapılan düzenlemeleri ise günün koşulların uygun hale getirmektedir.

Konuya ilişkin ana yönetmeliğimiz, Serbest Müşavirlik Mühendislik Büroları Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği ile Serbest Müşavirlik Mühendislik Hizmetleri ve Asgari Ücretleri Yönetmelikleri yeniden düzenlenmiş ve Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Uzmanlık ve Belgelendirme Yönetmeliği ile Mekanik Tesisat Uzmanlık ve Belgelendirme Yönetmeliği ise 22.11.2001 tarih 24591 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmış ve yürürlüğe sokulmuştur. O tarihten itibaren çerçeve uzmanlık yönetmeliği kapsamında araç mühendisliği, asansör uygulamaları ve iş güvenliği mühendisliği konusunda bir dizi yönetmelik Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bu yönetmeliklerde yetkilendirme ve belgeleme koşulları, eğitim ve sınav programları belirtilmektedir. Bütün bu yönetmeliklere Odamız WEB sayfasından erişilebilir.

Odamız bir yandan bu çerçeve düzenlemeleri oluşturmaya çalışırken diğer yandan meslek alanlarımıza ilişkin düzenlenen kongreler, sempozyumlar ve şubelerde üyelerimize yönelik verilen mesleki kursların yanı sıra, 1998 yılı başlarından itibaren uzmanlık alanlarımıza ilişkin merkezi düzeyde yoğun bir meslek içi eğitim programı sürdürmektedir.

Bu amaçla 1998 yılında Oda merkezinde Meslek İçi Eğitim Merkezi (MİEM) oluşturulmuş, kurs-sınav ve belgelendirme sistemi ile üyelerimizin eğitilmesi, bu alanlarda belgelendirilmesi ve yetkilendirilmesi çalışmalarına başlanmıştır.

Odamız, sürekli eğitim ilkesi çerçevesinde, ülke geneline yayılmış Meslek İçi Eğitim Merkezleri kanalı ile Mekanik Tesisat Mühendisliğine ilişkin Isı Yalıtımı, Sıhhi Tesisat, Soğutma Tesisatı, Kızgın Sulu, Kızgın Yağlı Buharlı Isıtma Sistemleri, Klima Tesisatı, Havalandırma Tesisatı, Basıncılı Hava Tesisatı, Otomatik Kontrol Tesisatı, Yangın Tesisatı, LPG Tesisatı, Doğalgaz Tesisatı, Sanayi Tip Çamaşırhane Tesisatı, Sanayi Tip Mutfak Tesisatı, Havuz Tesisatı, Arıtma Tesisatı konuları ile araç mühendisliği, asansör mühendisliği, iş güvenliği mühendisliği konularında eğitimler vermektedir.

Kurulduğu yıl olan 1998 tarihinden beri MİEM çerçevesinde, yukarıda belirttiğim konularda 1 Ekim 2005 tarihi itibarıyla 871 kurs açılmış ve kurslar sonrasında yapılan sınavlarda başarılı olan 18299 üyemiz resmi gazetede yayımlanan Uzmanlık ve Belgelendirme yönetmeliğimiz uyarınca belgelendirilmiştir. Ülke geneline yayılmış 49 noktada çağdaş eğitim donanımları ve mekanlarda hizmet sunan Meslek İçi Eğitim Merkezlerimiz artık bir okul kimliğine kavuşmuş olup aynı anda 2200 üyemize hizmet verebilecek bir kapasiteye sahiptir.

Eğitim verdiğimiz tüm alanlara ilişkin eğitim ve uygulama kitapları hazırlanarak üyelerimizin kullanımına sunulmuştur. Bu kitapların büyük bir çoğunluğu üniversitelerimizde kaynak kitap olarak gösterilmektedir. Verilen eğitimlerin kalitesinin yükseltilmesi amacıyla eğitimler ile düzenli toplantılar yapılmakta eğitim müfredatı ve içeriği sürekli güncellenmektedir.

Odamız meslek içi eğitim merkezleri kanalıyla üyelerine yönelik yaptığı belgelendirme hizmetlerinin akredite edilmesi doğrultusunda Personel Belgelendirme Kuruluşu olmak için de TÜRKAK’a da başvurmuş olup TÜRKAK denetimleri devam etmektedir.

Bu eğitim ve belgelendirme çalışmalarının dışında; imalat mühendisliği, bakım mühendisliği, enerji yönetimi konularında da eğitim ve belgeleme çalışmaları planlanmaktadır.

Odamız örgütlü üyesinden aldığı güçle, ülke, toplum, meslek ve meslekdaş çıkarlarını her şeyin üstünde tutarak hiçbir çalışmanın eksiksiz ve mükemmel olmadığını ve gelişmeye açık olduğunu bilinci ile bu konulardaki çalışmalarını yürütecek ve birikimlerini paylaşmaya devam edecektir.

ÖZGEÇMİŞ

Emin KORAMAZ

ODTÜ Mühendislik Mimarlık Fakültesi Makina Mühendisliği bölümünden 1988 yılında mezun olmuştur. Okuldan mezun olduğu günden beri tesisat sektöründe hizmet veren firmalarda çalışmaktadır. Oda çalışmalarına aktif olarak 1988 yılında Oda ihtisas komisyonlarında görev alarak başlamıştır. Odanın Doğalgaz, Kazan ve Tesisat, Asansör ve daha birçok Komisyonlarında görev almıştır. 1993 yılından bugüne değin Yönetim Organlarında çeşitli kademelerde görevlerde bulunmuştur. 1993 yılında Oda Yönetim Kurulu Üyeliği, 1994-1996 yılları arasında Oda Yönetim Kurulu Sayman ve Sekreter Üyeliği, 1996-1998 yılları arasında Oda Yönetim Kurulu Sekreter Üyeliği, 1998-2000 yılları arasında Oda Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği görevlerini üstlendim. 2000-2002 yılları arasında Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği-TMMOB Yönetim Kurulu Yedek Üyeliği görevi yaptı. Mart 2002'den itibaren de Oda Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürütmektedir.